

Zarządzenie Nr 48/2021
Marszałka Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 26 marca 2021 r.

w sprawie wprowadzenia „Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach”.

Na podstawie art. 207¹ § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320), art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 961, ze zm.), art. 43 ust 1 i 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668) oraz § 9 ust. 1 i § 11 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach stanowiącego załącznik do uchwały nr 2975/20 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia jednolitego tekstu Regulaminu organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, zmienionego uchwałą nr 3272/21 z dnia 20 stycznia 2021 r., uchwałą nr 3383/21 z dnia 17 lutego 2021 r. oraz uchwałą nr 3482/21 z dnia 10 marca 2021 r., w związku z § 4 Regulaminu pracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 170/2020 Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 września 2020 roku, **zarządzam, co następuje:**

§ 1

Wprowadzam „Sposoby postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach”, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Z treścią dokumentu wymienionego w § 1 bezpośredni przełożeni zapoznają podległych im pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

§ 3

Traci moc Zarządzenie Nr 33/2010 Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia „Planu ewakuacji osób w przypadku powstania

pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach”.

§ 4

Wykonanie zarządzenia powierzam Sekretarzowi Województwa.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Andrzej Bętkowski

(dokument podpisano elektronicznie)

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	996200
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik10.DOCX
Wersja pliku	2
Skrót pliku	5822e3755d09893f4e2f24af77db999c

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-26 14:52:01

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

Załącznik do Zarządzenia Nr 48/2021
Marszałka Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 26 marca 2021 r.

**Sposoby postępowania
w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej
lub innego miejscowego zagrożenia
dla
URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
W KIELCACH**

**Dokument opracowany przez:
WIELOOSOBOWE STANOWISKO DS. SŁUŻBY BHP I PPOŻ**

Kielce 2021

SPIS TREŚCI

Lp.	Treść	Strona
1.	Podstawa prawna	4
2.	Pierwsza pomoc przedmedyczna	5
3.	Główne zasady prowadzenia akcji podczas udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	5
4.	Podstawowe zadania pracowników wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	5
5.	Wykaz pracowników wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	6
6.	Procedura udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	8
7.	Wykaz lokalizacji apteczek pierwszej pomocy	9
8.	Wyposażenie apteczki pierwszej pomocy	12
9.	Zwalczanie pożarów i ewakuacja	13
10.	Ogólne zasady ochrony przeciwpożarowej	13
11.	Ogólne zasady ewakuacji osób	13
12.	Podstawowe zadania osób wyznaczonych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji	14
13.	Wykaz pracowników wyznaczonych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników oraz innych osób przebywających na terenie zakładu pracy	14
14.	Procedura postępowania pracowników Urzędu Marszałkowskiego Woj. Świętokrzyskiego w Kielcach na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia	18
15.	Procedura ewakuacji UMWŚ	19
16.	Cel procedury	19
17.	Przedmiot i zakres stosowania procedury	19
18.	Podstawy uruchomienia procedury	19
19.	Sposób ogłoszenia alarmu – sygnały alarmowe	19
20.	Podział obowiązków i organizacja działania	20
	Marszałek Województwa Świętokrzyskiego	20
	Każdy pracownik UMWŚ	20
	Sekretarz Województwa	20
	Zespoły ds. ewakuacji	21
	Skład zespołów ds. ewakuacji i wykaz telefonów służbowych	22

	Dyrektorzy departamentów i równorzędnych komórek organizacyjnych	26
	Osoby wyznaczone do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji	27
21.	Ogólne zasady ewakuacji	36
22.	Sposób postępowania w przypadku gdy nie możemy się ewakuować	37
23.	Spis załączników	38

PODSTAWA PRAWNA

1. Art. 207¹ § 1 pkt 3 i § 2 oraz art. 209¹ § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320);
2. Art. 4 ust. 1 pkt 4 i 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 961, ze zm.);
3. Art. 43 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668);
4. § 9 Regulaminu organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach stanowiącego załącznik do uchwały Nr 2975/20 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia jednolitego tekstu Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, ze zm.;
5. Zarządzenie nr 41/2020 Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach oraz innych osób przebywających na terenie zakładu pracy;
6. Zarządzenie nr 47/2021 Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 marca 2021 r. zmieniające zarządzenie nr 41/2020 Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach oraz innych osób przebywających na terenie zakładu pracy.

PIERWSZA POMOC PRZEDMEDYCZNA

Główne zasady prowadzenia akcji podczas udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

- 1) Podczas prowadzenia akcji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej należy zachować spokój i opanowanie;
- 2) Należy działać logicznie mając na uwadze to, co się stało i czy ratownikowi nie grozi niebezpieczeństwo z powodu udziału w akcji;
- 3) Ocena, czy poszkodowanemu nie grożą urazy wtórne, a następnie podjęcie czynności zabezpieczających;
- 4) W przypadku ewakuacji poszkodowanego należy pamiętać o podjęciu środków zabezpieczających i ochronnych;
- 5) Wzywanie specjalistycznej pomocy medycznej winno być prowadzone równoległe z czynnościami ratowniczymi udzielania pierwszej pomocy;
- 6) Zaangażowanie osób postronnych do czynności porządkowych lub pielęgnacyjnych często zapobiega lub zmniejsza ryzyko powstania paniki w miejscu zdarzenia;
- 7) W przypadku braku takiej konieczności nie należy przenosić poszkodowanego.

Podstawowe zadania pracowników wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

- 1) udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej pracownikom i osobom przebywającym w budynkach urzędu w nagłych wypadkach,
- 2) zapewnienie opieki poszkodowanym po zdarzeniu wypadkowym,
- 3) stosowanie jednolitych procedur udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w nagłych wypadkach,
- 4) udział w okresowych szkoleniach pracowników urzędu w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- 5) wnioskowanie o właściwe zapewnienie niezbędnych środków do udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach,
- 6) ścisła współpraca z Departamentem Organizacyjnym i Kadr, Komisją BHP i Służbą BHP Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

Wykaz pracowników wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

Lp.	Stanowisko lub imię i nazwisko	Departament / komórka organizacyjna	Nr pokoju/ miejsce wykonywania pracy	Nr telefonu
<i>Budynek przy al. IX Wieków Kielc 3, bud. C2</i>				
1.	Portier – dozorca oraz inni pracownicy posiadający w zakresie czynności obsługę portierni: Kazimierz Słapek Czesław Staniec Krzysztof Nowak Paweł Władyszewski Cezary Stępniewski Rafał Kaleta Jan Zabłotny Jarosław Nowak Ireneusz Mruz	Departament Organizacyjny i Kadr	Portiernia	41/ 342 13 99
2.	Tomasz Żak	Departament Organizacyjny i Kadr	16	41/ 342 19 90
3.	Agnieszka Piwowarczyk - Sołtys	Departament Organizacyjny i Kadr	16	41/ 342 18 40
4.	Jacek Saletra	Departament Organizacyjny i Kadr	16	41/ 342 18 40
5.	Aldona Rogowska	Gabinet Marszałka Województwa	101	41/ 342 15 49
6.	Sławomir Leśniewski	Departament IT	110	41/ 342 16 54
7.	Bogumiła Niziołek	Departament Ochrony Zdrowia	203 A	41/ 342 10 36
8.	Iwona Tatarczuch	Departament Ochrony Zdrowia	208	41/ 342 11 07
9.	Feliks Gawlik	Departament Organizacyjny i Kadr	214	41/ 342 16 91
10.	Marzena Bulińska	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	307A	41/ 342 18 74
11.	Mariusz Brzeziński	Departament Budżetu i Finansów	331	41/ 342 11 60
12.	Rafał Błoński	Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich	428	41/ 342 16 67

13.	Anna Hynek	Departament Środowiska i Gospodarki Odpadami	432	41/ 342 17 14
14.	Elżbieta Kwiecień - Ząbek	Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich	416B	41/ 342 19 73
15.	Leszek Wnętrzak	Departament Edukacji, Sportu i Turystyki	527	41/ 342 10 58
16.	Paulina Zagnińska	Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego	517	41/ 342 10 47
Budynek przy ul. Witosa 86				
17.	Hubert Zieja	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	4	41/ 277 13 64
18.	Joanna Jasik	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	6	41/ 277 13 29
Budynek przy al. IX Wieków Kielc 4				
19.	Przemysław Kaczor	Departament Infrastruktury, Transportu i Komunikacji	406	41/ 248 18 00 wew. 513
20.	Anna Włodarczyk	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	1	41/ 248 17 00 wew.704
21.	Wiesława Obara	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	2 (Sekretariat)	41/248 17 00
22.	Mariusz Kowalski	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	404	41/ 248 18 20 wew. 509
Budynek przy ul. Św. Leonarda 1				
23.	Justyna Gołębiowska-Suchenia	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich	41/ 301 12 06
Budynek przy ul. Sienkiewicza 63				
24.	Piotr Żołądek	Departament Inwestycji i Rozwoju	408	41/ 365 81 90
25.	Łukasz Masternak	Departament Inwestycji i Rozwoju	410	41/ 365 81 82
26.	Janusz Juszczyk	Departament Inwestycji i Rozwoju	208	41/ 365 81 07
Budynek przy ul. Sienkiewicza 27				
27.	Aleksandra Półtorak - Wiśniewska	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	104	41/ 349 89 15

28.	Marcin Ptak	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	103	41/ 349 89 16
29.	Agnieszka Kubicka	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	203	41/ 349 89 24
30.	Kamil Wojtczak	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	201	41/ 349 89 23
<i>Budynek przy ul. Mickiewicza 34 w Sandomierzu</i>				
31.	Paulina Osemlak	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich	15/ 864 20 74
<i>Budynek przy ul. Piłsudskiego 36 w Skarżysku Kamiennej</i>				
32.	Renata Kasprzycka	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich	41/ 370 97 17

Procedura udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

Przystępując do akcji udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej na miejscu zdarzenia należy działać szybko i zdecydowanie. Czynności te muszą być jednak konsekwencją decyzji rozważnych opartych na zimnej kalkulacji własnego bezpieczeństwa i osób je prowadzących. Przed przystąpieniem do działań należy bezwzględnie:

- 1) usunąć źródło zagrożenia,
- 2) decyzję o ewakuacji, przenoszeniu poszkodowanego podejmować tylko wtedy, kiedy jest ona absolutnie konieczna,
- 3) jak najszybciej ocenić, czy poszkodowanemu grozi śmierć, czy jego stan może się pogorszyć, a więc ocenić:
 - a) czy jest przytomny, a jeśli jest nieprzytomny, to:
 - b) czy nie ma ciała obcego w drogach oddechowych,
 - c) czy oddycha,
 - d) czy ma zachowane tętno (tętnice szyjne i udowe, źrenice szerokie sztywne, nie reagujące na światło),
 - e) czy nie nastąpiło nagłe zatrzymanie krążenia,
 - f) czy nie ma silnego krwawienia,
 - g) czy nie wystąpił wstrząs,

- 4) w przypadku negatywnej oceny dotyczącej zatrzymania podstawowych funkcji życiowych:
 - a) udrożnić drogi oddechowe (odgięcie głowy do tyłu, usunięcie ciał obcych zalegających w jamie ustnej),
 - b) rozpocząć pośredni masaż serca (30 uciśnień klatki piersiowej),
 - c) wdmuchiwać powietrze metodą „usta-usta” lub „usta-nos” (2 oddechy ratownicze),
 - d) w przypadku silnego krwawienia tamowanie krwi połączyć z silnym uciskiem powyżej zranienia,
 - e) w przypadku wstrząsu zastosować odpowiednie ułożenie poszkodowanego,
 - f) poprosić kogoś (jeśli to możliwe) o wezwanie pomocy medycznej,
 - g) pozostać z poszkodowanym i czuwać nad jego parametrami życiowymi (oddechem i tętnem),
 - h) przykryć poszkodowanego kocem, folią lub płaszczem w celu zapobieżenia rozwinięciu wstrząsu z powodu hipotermii,
 - i) przytomnego poszkodowanego starać się uspokoić, rozmawiać z nim, pocieszać, że wkrótce będzie objęty fachową opieką medyczną.

Wykaz lokalizacji apteczek pierwszej pomocy

Lp.	Departament / komórka organizacyjna	Lokalizacja	Dodatkowe wyposażenie	Nr telefonu
<i>Budynek przy al. IX Wieków Kielc 3, bud. C2</i>				
1.	Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Pokój 519 (sekretariat)	Termometr	41/ 342 10 10
2.	Departament Edukacji, Sportu i Turystyki	Pokój 518 (sekretariat)	Termometr	41/ 342 10 31
3.	Departament Kontroli i Audytu	Pokój 420 (sekretariat)	Ciśnieniomierz	41/ 342 16 02
4.	Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich	Pokój 416 (sekretariat)		41/ 342 19 73
5.	Departament Środowiska i Gospodarki Odpadami	Pokój 401 (sekretariat)		41/ 342 18 61
6.	Departament Budżetu i Finansów	Pokój 312 (sekretariat)	Termometr	41/ 342 11 55
7.	Departament Nieruchomości, Geodezji i Plan. Przestrzennego	Pokój 3 (sekretariat)		41/ 342 18 75
8.	Departament Ochrony Zdrowia	Pokój 203 (sekretariat)	Termometr Ciśnieniomierz	41/ 342 10 36
9.	Departament Organizacyjny i Kadr	Pokój 220 (sekretariat)		41/ 342 11 44
10.	Departament IT	Pokój 109 (sekretariat)	Ciśnieniomierz	41/ 342 10 61

11.	Biuro Spraw Obronnych, Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych	Pokój 319		41/ 342 11 58
12.	Gabinet Marszałka	Pokój 105 (sekretariat)		41/ 342 10 65
13.	Gabinet Marszałka	Pokój 101 (sekretariat marszałka)	Ciśnieniomierz	41/ 342 15 49
14.	Gabinet Marszałka	Pokój 103 (sekretariat wicemarszałka)		41/ 342 14 49
15.	Gabinet Marszałka	Pokój 120 (sekretariat wicemarszałka)		41/ 342 16 04
16.	Gabinet Marszałka	Pokój 121 (sekretariat członka zarządu)		41/ 342 17 62
17.	Gabinet Marszałka	Pokój 104 (sekretariat członka zarządu)		41/ 342 14 44
18.	Kancelaria Sejmiku	Pokój 201 (sekretariat)	Ciśnieniomierz	41/ 342 19 44
19.	Departament Organizacyjny i Kadr	Biuro Obsługi Interesanta (Parter przy głównym wejściu)	Termometr	41/ 342 15 30
20.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Pokój 311 (sekretariat)		41/ 342 12 42
21.	Biuro Radców Prawnych	Pokój 306		41/ 342 19 45
22.	Departament Organizacyjny i Kadr	Pomieszczenie gospodarcze sprzątarek (parter)		-
23.	Departament Organizacyjny i Kadr	Portiernia (parter przy głównym wejściu)		41/ 342 13 99
24.	Departament Organizacyjny i Kadr	Pomieszczenie warsztatowe (tzw. przybudówka)		41/ 342 16 14
Budynek przy ul. Witosa 86				
25.	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Pokój 3 (sekretariat)		41/ 342 13 19
Budynek przy al. IX Wieków Kielc 4				
26.	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Pokój 402 (sekretariat)	Ciśnieniomierz	41/ 248 18 20 wew. 500
27.	Departament Infrastruktury Transportu i Komunikacji	Pokój 202 (sekretariat)		41/ 248 18 00 wew. 200
28.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	Pokój 2 (sekretariat)	Termometr Ciśnieniomierz	41/ 248 17 00

Budynek przy ul. Św. Leonarda 1				
29.	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich		41/ 301 12 06
Budynek przy ul. Sienkiewicza 63				
30.	Departament Inwestycji i Rozwoju	Pokój 212 (sekretariat)	Ciśnieniomierz	41/ 365 81 00
31.	Departament Inwestycji i Rozwoju	Pokój 414 (sekretariat)		41/ 365 81 70
32.	Departament Organizacyjny i Kadr	Archiwum Zakładowe		41/ 365 81 35
Budynek przy ul. Sienkiewicza 27				
33.	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	Pokój 105 (sekretariat)	Ciśnieniomierz	41/ 349 89 00
Budynek przy ul. Mickiewicza 34 w Sandomierzu				
34.	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich		15/ 864 20 74
Budynek przy ul. Piłsudskiego 36 w Skarżysku Kamiennej				
35.	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich		41/ 370 97 17

Wyposażenie apteczki pierwszej pomocy

Zestaw pierwszej pomocy zgodny z normą DIN 13157:

Plaster 2,5 cm x 5 m	szt. 1
Plastry z opatrunkiem 10 x 6 cm	szt. 4
Plaster z opatrunkiem 1,9 x 7,2 cm	szt. 2
Plaster z opatrunkiem 2,5 x 7,2 cm	szt. 4
Plastry np. 57x 16 mm	szt. 10
Opatrunek indywidualny 6 x 8 cm	szt. 1
Opatrunek indywidualny 8 x 10 cm	szt. 2
Opatrunek indywidualny 10 x 12 cm	szt. 1
Kompresy z gazy jałowej 10 x 10 cm	szt. 3
Koc ratunkowy 160 x 210 cm	szt. 1
Opaska elastyczna 6 cm x 4 m	szt. 2
Opaska elastyczna 8 cm x 4 m	szt. 3
Bandaż dziany 10 cm x 4 m	szt. 3
Chusta trójkątna	szt. 1
Nożyczki apteczne	szt. 1
Rękawice jednorazowe różne rozmiary	szt. 4 (pary)
Maseczka do sztucznego oddychania	szt. 2
Instrukcja udzielania pierwszej pomocy	szt. 1
Skład zestawu	szt. 1

Zaleca się także dodatkowo:

<i>Kompres na oko (min. 5 x 7 cm)</i>	<i>szt. 1</i>
<i>Kompres zimny (min. 200 cm²)</i>	<i>szt. 1</i>
<i>Worek foliowy na ew. zużyte materiały opatrunkowe</i>	

W apteczce powinna znajdować się informacja, kto z pracowników przeszkolony jest w udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej (2 osoby) oraz dotycząca osoby odpowiedzialnej za wyposażenie apteczki.

ZWALCZANIE POŻARÓW I EWAKUACJA

Ogólne zasady ochrony przeciwpożarowej

W obiektach oraz na terenach do nich przyległych zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów,
- 2) w strefie zagrożenia wybuchem,
- 3) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- 4) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- 5) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji,
- 6) ustawianie na klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- 7) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- 8) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze oraz innych instalacji wpływających na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - c) wyjść ewakuacyjnych,
 - d) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu.

Ogólne zasady ewakuacji osób

W każdym obiekcie, w którym przebywają ludzie, powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, które mają umożliwić szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów. Należy zastosować techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego polegające na:

- 1) zapewnieniu właściwej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- 3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych i pomieszczeń,
- 4) zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych,
- 5) zapewnieniu oświetlenia awaryjnego.

Podstawowe zadania osób wyznaczonych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji

- 1) wykonywanie działań w zakresie zwalczania pożarów i innych miejscowych zagrożeń oraz przeprowadzanie ewakuacji pracowników i osób przebywających w budynkach urzędu,
- 2) stosowanie jednolitych procedur postępowania na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia,
- 3) stosowanie procedur ewakuacji w poszczególnych budynkach urzędu,
- 4) w razie potrzeby wnioskowanie o właściwe wyposażenie obiektów w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i środki gaśnicze,
- 5) ścisła współpraca z Departamentem Organizacyjnym i Kadr, Komisją BHP i Służbą BHP Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

Wykaz pracowników wyznaczonych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników oraz innych osób przebywających na terenie zakładu pracy

Lp.	Stanowisko lub imię i nazwisko	Departament / komórka organizacyjna	Nr pokoju / miejsce wykonywania pracy	Nr telefonu
<i>Budynek przy al. IX Wieków Kielc 3</i>				
1.	Portier – dozorca oraz inni pracownicy posiadający w zakresie czynności obsługę portierni: Kazimierz Słapek Czesław Staniec Krzysztof Nowak Paweł Władyszewski Cezary Stępniewski Rafał Kaleta Jan Zabłotny Jarosław Nowak Ireneusz Mruz	Departament Organizacyjny i Kadr	Portiernia	41/ 342 13 99
2.	Z-ca Dyrektora sprawujący nadzór nad Wieloosobowym Stanowiskiem ds. Służby BHP i PPOŻ - Zbigniew Walas	Departament Organizacyjny i Kadr	220A	41/ 342 11 44

3.	Koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Służby BHP i PPOŻ - Tomasz Żak	Departament Organizacyjny i Kadr	16	41/ 342 19 90
4.	Inspektor PPOŻ w Wieloosobowym Stanowisku ds. Służby BHP i PPOŻ - Jacek Saletra	Departament Organizacyjny i Kadr	16	41/ 342 18 40
5.	Kierownik Oddziału Administracyjno- Gospodarczego Artur Mazurkiewicz	Departament Organizacyjny i Kadr	212	41/ 342 11 71
6.	Konserwator – elektryk Jarosław Nowak	Departament Organizacyjny i Kadr	Pomieszczenie konserwatorów	41/ 342 16 14 571 32 88 75
7.	Konserwator – elektryk Ireneusz Mruz	Departament Organizacyjny i Kadr	Pomieszczenie konserwatorów	41/ 342 16 14 571 32 88 75
8.	Jan Malicki	Departament Organizacyjny i Kadr	227	41/ 342 11 46
9.	Sebastian Sz wajnoch	Departament Organizacyjny i Kadr	227	41/ 342 14 92
10.	Krystyna Wróblewska	Departament Organizacyjny i Kadr	227	41/ 342 11 46
11.	Robert Kowalczyk	Departament Organizacyjny i Kadr	Przybudówka 2	41/ 342 11 57
12.	Monika Jabłońska	Departament Organizacyjny i Kadr	211	41/ 342 16 59
13.	Justyna Moskal	Departament Organizacyjny i Kadr	222	41/ 342 12 26
14.	Agnieszka Tutaj	Departament Organizacyjny i Kadr	222	41/ 342 12 26
15.	Dominik Bzymek	Departament Organizacyjny i Kadr	Pomieszczenie konserwatorów	41/ 342 16 14
16.	Paulina Zagnińska	Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego	517	41/ 342 10 47
17.	Leszek Wnętrzak	Departament Edukacji, Sportu i Turystyki	527	41/ 342 10 58

18.	Ireneusz Żak	Biuro Spraw Obronnych, Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych	319	41/ 342 11 58
19.	Mariusz Brzeziński	Departament Budżetu i Finansów	331	41/ 342 11 60
20.	Wojciech Buliński	Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich	414	41/ 342 15 47
21.	Sławomir Leśniewski	Departament IT	110	41/ 342 16 54
<i>Budynek przy ul. Witosa 86</i>				
22.	Dorota Kostrzewska	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	3	41/ 277 13 19
23.	Hubert Zieja	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	4	41/ 277 13 64
24.	Grzegorz Ślusarczyk	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	1	41/ 277 15 42
<i>Budynek przy al. IX Wieków Kielc 4</i>				
25.	Tomasz Fitas	Departament Infrastruktury, Transportu i Komunikacji	202a	41/ 248 18 00 wew. 200
26.	Beata Wieczorek	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	2A	41/ 248 17 00
27.	Anna Włodarczyk	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	1	41/ 248 17 00 wew.704
28.	Przemysław Kaczor	Departament Infrastruktury, Transportu i Komunikacji	406	41/ 248 18 00 wew. 513
<i>Budynek przy ul. Św. Leonarda 1</i>				
29.	Justyna Gołębiewska- Suchenia	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich	41/ 301 12 06
<i>Budynek przy ul. Sienkiewicza 63</i>				
30.	Tomasz Janusz	Departament Inwestycji i Rozwoju	415	41/ 365 81 70
31.	Marzena Kosmala-Jawor	Departament Inwestycji i Rozwoju	301	41/ 365 81 48

32.	Tomasz Stępniewski	Departament Inwestycji i Rozwoju	409	41/ 36 58 181
33.	Janusz Juszczyk	Departament Inwestycji i Rozwoju	208	41/ 365 81 07
34.	Mateusz Lewandowski	Departament Organizacyjny i Kadr	Archiwum Zakładowe	41/ 365 81 35
<i>Budynek przy ul. Sienkiewicza 27</i>				
35.	Artur Potaczała	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	105B	41/ 349 89 02
36.	Łukasz Grzesik	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	304	41/ 349 89 41
37.	Karol Dostal	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	301	41/ 349 89 55
<i>Budynek przy ul. Mickiewicza 34 w Sandomierzu</i>				
38.	Paulina Osemlak	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich	15/ 864 20 74
<i>Budynek przy ul. Piłsudskiego 36 w Skarżysku Kamiennej</i>				
39.	Renata Kasprzycka	Departament Kontroli i Certyfikacji RPO	Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich	41/ 370 97 17

Procedura postępowania pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia

- 1) W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia każdy pracownik Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach zobowiązany jest:
 - a) podjąć działania w celu jego likwidacji,
 - b) zaalarmować niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków osoby będące w strefie zagrożenia,
 - c) poinformować niezwłocznie swojego najbliższego przełożonego,
 - d) wezwać straż pożarną.
- 2) Telefoniczne alarmowanie należy wykonać w następujący sposób: Po wybraniu numeru alarmowego **112** lub straży pożarnej **998** i zgłoszeniu się dyżurnego spokojnie i wyraźnie podaje się:
 - a) swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
 - b) adres i nazwę obiektu,
 - c) co się pali, na którym piętrze,
 - d) czy jest zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego,
 - e) po podaniu informacji nie odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia,
 - f) osoba przyjmująca zgłoszenie o zdarzeniu może zażądać potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie, a także innych informacji, które w miarę możliwości należy podać.
- 3) Następnie należy przystąpić niezwłocznie, przy użyciu miejscowych środków do gaszenia pożaru lub likwidacji innego miejscowego zagrożenia i nieść pomoc osobom zagrożonym, a w przypadku koniecznym przystąpić do ewakuacji ludzi i mienia. Należy czynności te wykonać w taki sposób, aby nie doszło do powstania paniki, jaka może ogarnąć ludzi będących w zagrożeniu, które wywołuje u ludzi ogień i dym. Panika może być przyczyną niepotrzebnych i tragicznych w skutkach wypadków w trakcie prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Dlatego też prowadząc jakiegokolwiek działania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia należy kierować się rozważą w podejmowaniu decyzji. Do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje pracownik wyznaczony do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.
- 4) Powyższe działania należy prowadzić do momentu podjęcia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

PROCEDURA EWAKUACJI URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO W KIELCACH

Cel procedury

Celem procedury ewakuacji jest zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji pracowników i osób przebywających w budynkach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach w sytuacji wystąpienia zagrożenia.

Przedmiot i zakres stosowania procedury

Procedura ewakuacji określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialności osób realizujących niezbędne działania począwszy od stwierdzenia (możliwości wystąpienia) symptomów wskazujących na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją pracowników i osób przebywających w poszczególnych budynkach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach w sytuacji wystąpienia zagrożenia.

Podstawy uruchomienia procedury

Procedurę ewakuacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach uruchamia się w przypadku wystąpienia następujących sytuacji:

- 1) pożaru (gdy nieskuteczna jest likwidacja pożaru podręcznymi środkami),
- 2) zamachu terrorystycznego (po otrzymaniu informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego środka niebezpiecznego),
- 3) zagrożenia katastrofą budowlaną,
- 4) zagrożenia skażeniem biologiczno-chemicznym.

Sposób ogłoszenia alarmu – sygnały alarmowe

- 1) Alarmowanie o zagrożeniach w poszczególnych budynkach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach odbywa się w ramach wewnętrznego systemu alarmowania.
- 2) Ewakuację należy prowadzić w sposób zorganizowany, kierując się ustaleniami procedury i aktualnie zaistniałą sytuacją.
- 3) Komunikat o ewakuacji powinien być słownie doprowadzony do wszystkich osób znajdujących się na terenie budynku UMWŚ.

Podział obowiązków i organizacja działania

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego:

- 1) podejmuje decyzję o zakresie ewakuacji (pełnej lub częściowej),
- 2) nadzoruje przestrzeganie ustaleń zawartych w niniejszej procedurze,
- 3) nakazuje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych,
- 4) nakazuje uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji w szczególności: transport, załadunek i ochrona dokumentacji UMWŚ,
- 5) sprawuje nadzór nad zabezpieczeniem instalacji, wodnej i elektrycznej, otwarciem wyjść ewakuacyjnych,
- 6) wprowadza zakaz wejścia do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach osobom postronnym,
- 7) organizuje akcję ratowniczą,
- 8) współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi (PSP, OSP, Policją, Pogotowiem Ratunkowym, itp.).

Każdy pracownik Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach:

- 1) powinien znać wszystkie drogi ewakuacyjne budynku urzędu, w którym pracuje, możliwości opuszczenia pomieszczeń oraz być przygotowanym do niesienia pomocy innym;
- 2) w przypadku otrzymania informacji dotyczącej zagrożenia od osób trzecich, treść otrzymanego komunikatu przekazuje do:
 - a) najbliższego przełożonego, lub do:
 - b) sekretariatu Marszałka Województwa Świętokrzyskiego
tel. 342 15 49, 344 33 47, 342 14 46, 344 60 46,
 - c) Sekretarza Województwa **tel. 342 10 13, 342 17 65,**
- 3) w przypadku zaistnienia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w pierwszej kolejności powiadamia specjalistyczne służby ratownicze stosownie do zagrożenia, a następnie kierownictwo Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach;
- 4) bezwzględnie zobowiązany jest zastosować się do „Ogólnych zasad ewakuacji UMWŚ”.

Sekretarz Województwa:

Zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego powiadamia:

- 1) służbę dyżurną Policji **tel. 997**
- 2) służbę dyżurną Państwowej Straży Pożarnej **tel. 998**
- 3) pogotowie ratunkowe **tel. 999**
- 4) inne służby w zależności od potrzeb

- 5) nadzoruje zabezpieczenie (ewakuację) ważnego mienia, dokumentów, urządzeń, pieczęci, kopii danych itp.

Zespoły ds. ewakuacji:

- 1) W poszczególnych budynkach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach tworzy się zespoły ds. ewakuacji (po jednym zespole w każdym budynku).
- 2) W skład każdego z zespołów wchodzi/wchodzą pracownik/pracownicy wyznaczony/wyznaczeni przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji oraz odpowiedni dyrektorzy departamentów i kierownicy równorzędnych komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.
- 3) Każdy z pracowników wyznaczonych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji odpowiada za koordynację przeprowadzanej ewakuacji w przyporządkowanym mu budynku UMWS w Kielcach.
- 4) Osoby kierujące ewakuacją powinny pamiętać, iż zgodnie z zasadami, ewakuację rozpoczyna się od tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub inne zagrożenie, bądź z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może być odcięte.
- 5) Odpowiedni dyrektorzy departamentów i równorzędnych komórek organizacyjnych odpowiadają za ewakuację właściwych im departamentów i równorzędnych komórek organizacyjnych.
- 6) Każdy z wyznaczonych pracowników do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji jest zobowiązany przekazać wszelkie posiadane informacje dotyczące zagrożenia oraz ewakuacji przybyłemu na miejsce zdarzenia przedstawicielowi Państwowej Straży Pożarnej kierującemu akcją ratowniczą.
- 7) Miejsce pracy każdego z wyznaczonych pracowników do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji wraz z numerem telefonu służbowego jest podane do wiadomości wszystkim pracownikom danego budynku Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.
- 8) Skład zespołów ds. ewakuacji w poszczególnych budynkach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach:

Skład zespołów ds. ewakuacji i wykaz telefonów służbowych

Osoba wyznaczona do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji / numer telefonu	Osoba na stanowisku kierowniczym odpowiedzialna za sprawne przeprowadzenie ewakuacji	Członkowie zespołu - dyrektorzy	Nr telefonu do dyrektora
<i>Budynek przy al. IX Wieków Kielc 3 , bud. C2</i>			
Zbigniew Walas (Z-ca Dyrektora Dep. OK sprawujący nadzór nad Wieloosob. Stanow. ds. Służby BHP i PPOŻ) 41/342 11 44 Tomasz Żak (Koordynator Wieloosob. Stanow. ds. Służby BHP i PPOŻ) 41/342 19 90 Jacek Saletra (Inspektor ochrony ppoż.) 41/342 18 40 Artur Mazurkiewicz (Kierownik Oddziału Administracyjno- Gospodarczego) 41/342 11 71 Jarosław Nowak (osoba z uprawnieniami elektrycznymi) 41/342 16 14 571 32 88 75 Ireneusz Mruz (osoba z uprawnieniami elektrycznymi) 41/342 16 14 571 32 88 75 Jan Malicki 41/342 11 46 Sebastian Sz wajnoch 41/342 14 92 Krystyna Wróblewska 41/342 11 46 Robert Kowalczyk 41/342 11 57	Sekretarz Województwa - Dyrektor Departamentu Organizacyjnego i Kadr	Sekretarz Województwa - Dyrektor Departamentu Organizacyjnego i Kadr	41/ 342 10 13
		Dyrektor Kancelarii Sejmiku	41/342 19 44
		Dyrektor Gabinetu Marszałka Województwa	41/ 342 13 12
		Skarbnik Województwa – Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów	41/ 342 11 55
		Dyrektor Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami	41/ 342 18 61
		Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich	41/ 342 19 73
		Dyrektor Departamentu Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego	41/ 342 18 75

Monika Jabłońska	41/342 16 59		Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej	41/ 342 12 42
Justyna Moskal	41/342 12 26			
Agnieszka Tutaj	41/342 12 26			
Dominik Bzymek	41/342 16 14		Dyrektor Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego	41/ 342 10 10
Paulina Zagnińska	41/342 10 47			
Leszek Wnętrzak	41/342 10 58			
Ireneusz Żak	41/342 11 58		Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia	41/ 342 10 36 41/ 342 10 37
Mariusz Brzeziński	41/342 11 60			
Wojciech Buliński	41/342 15 47			
Sławomir Leśniewski	41/342 16 54		Radca Koordynator	41/ 342 14 30
Kazimierz Słapek				
Czesław Staniec			Kierownik Biura Spraw Obronnych, Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych	41/ 342 15 65
Krzysztof Nowak				
Paweł Władyszewski			Dyrektor Departamentu Kontroli i Audytu	41/ 342 11 38
Cezary Stępniewski				
Rafał Kaleta				
Jan Zabłotny				
(pracownicy posiadający w zakresie czynności obsługę portierni)	41/342 13 99		Dyrektor Departamentu IT	41/ 342 17 67
			Dyrektor Departamentu Edukacji, Sportu i Turystyki	41/ 342 10 31
<i>Budynek przy ul. Witosa 86</i>				
Dorota Kostrzewska	41/277 13 19	Z-ca Dyrektora Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO 41/277 13 19	Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO	41/ 248 18 20 wew. 501
Grzegorz Ślusarczyk	41/277 15 42			
Hubert Zieja	41/277 13 64			

Budynek przy al. IX Wieków Kielc 4				
Tomasz Fitas	41/248 18 00 wew. 200	Z-ca Dyrektora Departamentu Infrastruktury, Transportu i Komunikacji 41/248 18 00 wew. 200 Z-ca Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej 41/248 17 00	Dyrektor Departamentu Infrastruktury, Transportu i Komunikacji	41/ 24 81 800 wew. 200
Beata Wieczorek	41/ 248 17 00		Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej	41/ 342 12 42
Anna Włodarczyk	41/248 17 00 wew. 704			
Przemysław Kaczor	41/248 18 00 wew. 513		Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO	41/ 248 18 20 wew. 501
Budynek przy ul. Sienkiewicza 63				
Tomasz Janusz	41/365 81 70	Z-ca Dyrektora Departamentu Inwestycji i Rozwoju 41/365 81 70 oraz wyznaczony pracownik Archiwum Zakładowego (w zakresie Archiwum) 41/365 81 35	Dyrektor Departamentu Inwestycji i Rozwoju	41/ 36 58 100
Marzena Kosmala-Jawor	41/365 81 48			
Tomasz Stępniewski	41/365 81 81		Z-ca Dyrektora Departamentu Organizacyjnego i Kadr nadzorującego Archiwum Zakładowe	41/ 342 11 44
Janusz Juszczak	41/365 81 07			
Mateusz Lewandowski	41/365 81 35			
Budynek przy ul. Sienkiewicza 27				
Artur Potaczała	41/349 89 02	Z-ca Dyrektora Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego 41/349 89 02	Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	41/ 349 89 01
Łukasz Grzesik	41/349 89 41			
Karol Dostal	41/349 89 55			

<i>Budynek przy ul. Św. Leonarda 1</i>			
Justyna Gołębiewska-Suchenia 41/ 301 12 06	Wyznaczony przez Dyrektora Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO pracownik PIFE 41/301 01 18	Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO	41/ 342 11 57
<i>Budynek przy ul. Mickiewicza 34 w Sandomierzu</i>			
Paulina Osemlak 15/864 20 74	Wyznaczony przez Dyrektora Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO pracownik PIFE 15/864 20 74	Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO	41/ 342 11 57
<i>Budynek przy ul. Piłsudskiego 36 w Skarżysku Kamiennej</i>			
Renata Kasprzycka 41/370 97 17	Wyznaczony przez Dyrektora Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO pracownik PIFE 41/370 97 17	Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO	41/ 342 11 57

Dyrektorzy departamentów i równorzędnych komórek organizacyjnych:

- 1) zapoznają pracowników ze „Sposobami postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach”,
- 2) ogłaszają alarm dla podległych pracowników,
- 3) oceniają stan zagrożenia i nakazują im opuszczenie budynku wybierając bezpieczną drogę ewakuacji,
- 4) nadzorują przebieg ewakuacji podległych pracowników przy koordynacji pracownika wyznaczonego do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji oraz odpowiedniej osoby odpowiedzialnej za sprawne przeprowadzenie ewakuacji (przede wszystkim wykonywanie poleceń i informowanie o zagrożeniach uniemożliwiających prowadzenie ewakuacji przy wykorzystaniu m. in. telefonii komórkowej),
- 5) ustalają kolejność ewakuacji (w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z pomieszczeń najbardziej zagrożonych, osoby poszkodowane i niepełnosprawne),
- 6) w przypadku odcięcia dróg do wyjścia ewakuacyjnego zbierają osoby odcięte od wyjścia w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia w celu ewakuacji przy pomocy sprzętu przybyłych jednostek ochrony przeciwpożarowej,
- 7) kierują osoby ewakuowane do odpowiedniego rejonu zbiórki ewakuowanych,
- 8) nadzorują zabezpieczenie (ewakuację) ważnego mienia, dokumentów i pieczęci,
- 9) zobowiązani są dysponować informacjami w zakresie obecności podległych pracowników w pracy, ich wyjść służbowych i prywatnych,
- 10) na miejscu ewakuacji zobowiązani są sprawdzić czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia departamentów i równorzędnych komórek organizacyjnych, a następnie niezwłocznie przekazać informacje osobie odpowiedzialnej za sprawne przeprowadzenie ewakuacji o stanie osobowym pracowników obecnych oraz o ewentualnych różnicach pomiędzy liczbą pracowników obecnych, a ewakuowanych (wzór informacji stanowi załącznik nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWS w Kielcach,
- 11) opuszczają budynek urzędu w ostatniej kolejności po przeprowadzonej ewakuacji departamentu lub równorzędnej komórki organizacyjnej,
- 12) powiadamiają odpowiednią osobę odpowiedzialną za sprawne przeprowadzenie ewakuacji o zakończeniu ewakuacji departamentu lub równorzędnej komórki organizacyjnej.

Osoby wyznaczone do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji

Pracownik	Przydzielone zadania	Osoba zastępująca w przypadku nieobecności pracownika
<i>Budynek przy al. IX Wieków Kielc 3 , bud. C2</i>		
Portier – dozorca oraz inni pracownicy posiadający w zakresie czynności obsługę portierni: Kazimierz Słapek Czesław Staniec Krzysztof Nowak Paweł Władyszewski Cezary Sępniewski Rafał Kaleta Jan Zabłotny Jarosław Nowak Ireneusz Mruz	Zlokalizowanie pożaru w budynku przy pomocy systemu pożarowego, sprawdzenie stanu faktycznego w miejscu zadziałania czujki pożarowej, potwierdzenie podmiotowi sprawującemu monitoring systemu pożarowego o zaistnieniu pożaru (SUPON) oraz przekazanie informacji Mariuszowi Bodo Sekretarzowi Województwa/ Dyrektorowi Departamentu OK lub Zbigniewowi Walasowi Zastępcy Dyrektora Departamentu OK	W przypadku nieobecności portiera na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II
Mariusz Bodo Sekretarz Województwa/ Dyrektor Departamentu OK	Objęcie kierowania ewakuacją (ewentualne przekazanie kierowania ewakuacją odpowiednim służbom)	Zbigniew Walas Zastępca Dyrektora Departamentu OK (w przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy) Tomasz Żak
Jacek Saletra (inspektor ochrony przeciwpożarowej)	Koordynowanie ewakuacji w budynku C2. Zebranie informacji (o opuszczeniu danej kondygnacji przez wszystkie osoby) od wyznaczonych pracowników odpowiedzialnych za koordynację ewakuacji na poszczególnych piętrach budynku.	Tomasz Żak (w przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy lub objęcia kierowania ewakuacją) Ireneusz Żak
Jarosław Nowak (osoba z uprawnieniami elektryka)	Wyłączanie zasilania energii elektrycznej w budynku C2, lub w jego części – w zależności od zagrożenia Sławomir Leśniewski lub inna wyznaczona osoba z kierownictwa Departamentu IT bierze czynny udział w podejmowaniu decyzji o wyłączeniu zasilania energii elektrycznej w budynku C2 oraz w zakresie sposobu prowadzenia akcji gaszenia pożaru.	Ireneusz Mruz (osoba z uprawnieniami elektryka)
Dyżurujący pracownik portierni	Udostępnienie w okienku portierni przy wejściu głównym budynku C2 następujących dokumentów: Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, Sposobów postępowania w przypadku powstania	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II

	<p>pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWS, w tym druków Załącznika nr 6 i nr 7 przekazujące informacje o stanie osobowym w poszczególnych departamentach.</p> <p>Ponadto, zabezpieczenie wejścia głównego do budynku C2 przed wchodzeniem osób. Kierowanie do miejsca zbiórki pracowników i interesantów opuszczających budynek tym wyjściem.</p>	
Sebastian Sz wajnoch	<p>Koordynacja ewakuacji w budynku oraz zarządzanie ewakuacją osób na piętrze V (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach poszczególnych pięter oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).</p>	<p>W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II</p>
Jan Malicki	<p>Koordynacja ewakuacji w budynku oraz zarządzanie ewakuacją osób na piętrze IV (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia). Po wyjściu osób z budynku zabezpieczenie wejścia głównego i ewakuacyjnego taśmą ostrzegawczą.</p>	<p>W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II</p>
Artur Mazurkiewicz	<p>Koordynacja ewakuacji w budynku oraz zarządzanie ewakuacją osób na piętrze III (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).</p>	<p>W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II</p>

Krystyna Wróblewska	Koordinacja ewakuacji w budynku oraz zarządzanie ewakuacją osób na piętrze II (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II
Monika Jabłońska	Koordinacja ewakuacji w budynku oraz zarządzanie ewakuacją osób na piętrze I (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II
Jarosław Nowak	Koordinacja ewakuacji w budynku oraz zarządzanie ewakuacją osób na parterze (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II
Ireneusz Mruz	Koordinacja ewakuacji w budynku oraz zarządzanie ewakuacją osób w piwnicy (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pomieszczeń i korytarzy przez wszystkie osoby oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II
Robert Kowalczyk	Koordinacja ewakuacji w budynku oraz zarządzanie ewakuacją osób w tzw. przybudówce, hali wystaw, pokoju sprzętaczek oraz archiwum geodezyjnym (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i innych pomieszczeń przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II

	osoby niepełnosprawne i poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia). Zabezpieczenie wyjścia ewakuacyjnego (w przybudówce – wschodnia część budynku) przed wchodzeniem do budynku interesantów i jednocześnie kierowanie do miejsca zbiórki pracowników i interesantów opuszczających budynek tym wyjściem.	
Ireneusz Żak	Koordynacja w budynku ewakuacji osób niepełnosprawnych. Poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego działania.	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Kierownik Biura Spraw Obronnych, Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji Niejawnych
Leszek Wnętrzak	Koordynacja w budynku ewakuacji osób niepełnosprawnych. Poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego działania.	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Edukacji, Sportu i Turystyki
Paulina Zagnińska	Zabezpieczenie wyjścia ewakuacyjnego (tzw. przy kiosku) przed wchodzeniem do budynku C2 interesantów i jednocześnie kierowanie do miejsca zbiórki pracowników i interesantów opuszczających budynek tym wyjściem.	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Justyna Moskal	Zabezpieczenie wyjścia ewakuacyjnego (lewa strona budynku C2 – od południa) przed wchodzeniem interesantów i jednocześnie kierowanie pracowników i interesantów opuszczających budynek tym wyjściem do miejsca zbiórki.	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II
Agnieszka Tutaj	Zabezpieczenie wejścia do piwnicy (prawa strona budynku C2 – od północy) przed wchodzeniem osób z zewnątrz.	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II
Dominik Bzymek	Zabezpieczenie wejścia głównego i ewakuacyjnego taśmą ostrzegawczą.	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-II
Iwona Tatarczuch	Zabezpieczenie w miejscu zbiórki apteczki pierwszej pomocy (apteczki znajdują się między innymi w sekretariatach departamentów i w pomieszczeniu portierni).	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia

Bogumiła Niziołek Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia	Koordinacja działań w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej poprzez wyznaczone osoby Zarządzeniem Nr 41/2020 Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej ... (ze zm.)	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora Departamentu Ochrony Zdrowia
Dyrektorzy departamentów/ kierownicy równorzędnych komórek organizacyjnych	Przekazanie na miejscu zbiórki informacji o stanie osobowym w podległej komórce (zgodnie z drukiem Załącznika nr 7 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ).	W przypadku nieobecności Dyrektora (osoba przez niego upoważniona).
Mariusz Bodo Sekretarz Województwa/ Dyrektor Departamentu OK	Przygotowanie na podstawie danych przekazanych od dyrektorów departamentów/równorzędnych komórek organizacyjnych (lub osób przez nich upoważnionych) zbiorczej informacji o stanie osobowym w budynku C2 (zgodnie z drukiem Załącznika nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ).	Zbigniew Walas Zastępca Dyrektora Departamentu OK (w przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy) Tomasz Żak
Mariusz Bodo Sekretarz Województwa/ Dyrektor Departamentu OK	Podjęcie decyzji o zakończeniu ewakuacji i przekazanie informacji pracownikom zabezpieczającym wyjścia ewakuacyjne o możliwości wprowadzenia osób do budynku C2.	Zbigniew Walas Zastępca Dyrektora Departamentu OK
<i>Budynek przy ul. Witosa 86</i>		
Dorota Kostrzewska Z-ca Dyrektora Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO	Kierowanie ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ. Przekazanie pracownikowi ochrony na miejscu zbiórki (innej osobie kierującej ewakuacją) informacji o stanie osobowym w budynku pracowników UMWŚ (zgodnie z drukiem Załącznika nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ).	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO
Grzegorz Ślusarczyk	Koordinacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO

	budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	
Hubert Zieja	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO
<i>Budynek przy al. IX Wieków Kielc 4</i>		
Tomasz Fitas Z-ca Dyrektora Departamentu Infrastruktury, Transportu i Komunikacji	Kierowanie ewakuacją w części budynku użytkowanej przez UMWŚ. Przekazanie pracownikowi ochrony na miejscu zbiórki (innej osobie kierującej ewakuacją) informacji o stanie osobowym w budynku pracowników UMWŚ (zgodnie z drukiem Załącznika nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ.	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Infrastruktury, Transportu i Komunikacji
Beata Wieczorek p.o. Z-cy Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ. Przekazanie na miejscu zbiórki kierującemu ewakuacją w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (innej osobie kierującej ewakuacją) informacji o stanie osobowym pracowników (zgodnie z drukiem Załącznika nr 7 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ.	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej
Przemysław Kaczor	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Infrastruktury, Transportu i Komunikacji

Anna Włodarczyk	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej
Budynek przy ul. Sienkiewicza 63		
Tomasz Janusz	Kierowanie ewakuacją w części budynku użytkowanej przez UMWŚ. Przekazanie na miejscu zbiórki osobie kierującej ewakuacją informacji o stanie osobowym w budynku pracowników UMWŚ (zgodnie z drukiem Załącznika nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo pełni Marzena Kosmala-Jawor lub inna osoba wyznaczona przez Dyrektora Departamentu Inwestycji i Rozwoju
Marzena Kosmala-Jawor	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Inwestycji i Rozwoju
Janusz Juszczak	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Inwestycji i Rozwoju
Tomasz Stępniewski	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Inwestycji i Rozwoju

	budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	
Mateusz Lewandowski	Przekazanie informacji do kierującego ewakuacją w części budynku użytkowanej przez UMWŚ, o stanie osobowym pracowników w archiwum. Koordynacja ewakuacji w archiwum (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia łazienki i innych pomieszczeń przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Z-ca Dyrektora OK nadzorujący Oddział OK-IV
<i>Budynek przy ul. Sienkiewicza 27</i>		
Artur Potaczała	Kierowanie ewakuacją w części budynku użytkowanej przez UMWŚ. Przekazanie na miejscu zbiórki osobie kierującej ewakuacją informacji o stanie osobowym w budynku pracowników UMWŚ (zgodnie z drukiem Załącznika nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Łukasz Grzesik	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Karol Dostal	Koordynacja ewakuacji w części budynku użytkowanej przez UMWŚ (kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien na holach oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia).	W przypadku jego nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego

<i>Budynek przy ul. Św. Leonarda 1</i>		
Justyna Gołębiewska-Suchenia	<p>Kierowanie ewakuacją w części budynku użytkowanej przez UMWŚ. Przekazanie na miejscu zbiórki osobie kierującej ewakuacją informacji o stanie osobowym w budynku pracowników UMWŚ (zgodnie z drukiem Załącznika nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ).</p> <p>Kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien oraz poinformowanie koordynatora ewakuacji o wyniku tego sprawdzenia.</p>	<p>W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO</p>
<i>Budynek przy ul. Mickiewicza 34 w Sandomierzu</i>		
Dorota Sarzyńska	<p>Kierowanie ewakuacją w części budynku użytkowanej przez UMWŚ. Przekazanie na miejscu zbiórki osobie kierującej ewakuacją informacji o stanie osobowym w budynku pracowników UMWŚ (zgodnie z drukiem Załącznika nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ).</p> <p>Kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien oraz poinformowanie kierującego ewakuacją o wyniku tego sprawdzenia.</p>	<p>W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO</p>
<i>Budynek przy ul. Piłsudskiego 36 w Skarżysku Kamiennej</i>		
Jolanta Grzeczynska	<p>Kierowanie ewakuacją w części budynku użytkowanej przez UMWŚ. Przekazanie na miejscu zbiórki osobie kierującej ewakuacją informacji o stanie osobowym w budynku pracowników UMWŚ (zgodnie z drukiem Załącznika nr 6 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla UMWŚ).</p>	<p>W przypadku nieobecności na stanowisku pracy zastępstwo wyznacza Dyrektor Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO</p>

	<p>Kierowanie do wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie opuszczenia pokoi i łazienek przez wszystkie osoby, szczególne zwrócenie uwagi na ewentualne trudności z opuszczeniem budynku przez osoby niepełnosprawne, zamknięcie okien oraz poinformowanie kierującego ewakuacją o wyniku tego sprawdzenia.</p>	
--	--	--

Ogólne zasady ewakuacji

- 1) Ścisłe stosować się do przekazywanych zaleceń.
- 2) Upewnić się, że osoby, które znajdują się w pobliżu również słyszały alarm.
- 3) Wyłączyć lub zabezpieczyć urządzenia i materiały, które stwarzają zagrożenie.
- 4) Zakończyć pracę sprzętu komputerowego oraz zabezpieczyć dane informatyczne przed dostępem osób niepowołanych.
- 5) Bezwzględnie odłączyć od sieci elektrycznej jednostkę centralną (komputer) powodując widoczną przerwę w obwodzie zasilającym (wyjęcie wtyku z gniazda zasilającego).
- 6) Przygotować do ewakuacji (zabezpieczyć) ważne wytypowane mienie, dokumenty, pieczęcie, środki finansowe, kopie danych.
- 7) Ewakuować w miarę możliwości ważną dokumentację i mienie – w pierwszej kolejności kancelarii tajnej i kierownictwa urzędu oraz departamentów i równorzędnych komórek organizacyjnych.
- 8) Pozamykać okna.
- 9) Wytypowane osoby do działań zabezpieczających ewakuację winny przystąpić do wykonywania przypisanych im zadań.
- 10) Wszystkie osoby opuszczające urząd powinny zabrać rzeczy osobiste, przystąpić do ewakuacji postępując zgodnie z zaleceniami i udać się na wyznaczone miejsce ewakuacji w celu grupowania się według komórek organizacyjnych.
- 11) Opuszczając miejsce pracy (pokój biurowy lub inne pomieszczenie) drzwi wejściowe pozostawić domknięte z kluczem w zamku po ich zewnętrznej stronie (**NIE ZAMYKAĆ DRZWI NA KLUCZ**).
- 12) W trakcie ewakuacji zabronione jest korzystanie z wind.
- 13) Nie należy otwierać okien i blokować drzwi wyposażonych w samozamykacze w pozycji otwartej (gdyż może to sprzyjać rozprzestrzenianiu się ognia).
- 14) W przypadku napotkania na zamknięte drzwi ewakuacyjne, ale z kluczem w kasetce obok, w celu otworzenia drzwi i wyjścia, należy wyjąć klucz uprzednio zbijając szybkę.

- 15) Dyrektorzy departamentów i równorzędnych komórek organizacyjnych informują odpowiednią osobę odpowiedzialną za sprawne przeprowadzenie ewakuacji o opuszczeniu pomieszczeń biurowych przez pracowników.
- 16) Na miejscu ewakuacji pracownicy urzędu przebywają do czasu otrzymania stosownej informacji od Marszałka Województwa Świętokrzyskiego lub osoby przez niego wyznaczonej.

Sposób postępowania w przypadku gdy nie możemy się ewakuować

Jeśli pożar uniemożliwia ewakuację z budynku, w oczekiwaniu na ratowników należy zamknąć drzwi. Następnie trzeba uszczelnić je materiałem, np. kocem, bluzą, aby ograniczyć przedostawanie się dymu do pomieszczenia, w którym przebywamy. Do uszczelnienia najlepiej, o ile to możliwe, użyć mokrych materiałów. W dalszej kolejności powinniśmy otworzyć okno i wezwać pomoc. Pamiętajmy, iż najpierw należy zamknąć drzwi, a następnie otworzyć okno. Uchroni to nas przed szybszym dostaniem się dymu lub dalszym rozprzestrzenianiem pożaru.

Znajdując się w pomieszczeniach silnie zadymionych, należy przyjąć pochyloną pozycję, jak najbliższą podłogi, a drogi oddechowe zabezpieczyć, np. zmoczonym w wodzie materiałem. Przed poparzeniem możemy ochronić się mokrym kocem, płaszczem itp. W zadymionym pomieszczeniu należy również poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1	Ogólne zasady postępowania ratowniczego
Załącznik nr 2	Treść zgłoszenia przekazywanego do Straży Pożarnej (Policji) po zaistnieniu nadzwyczajnego zdarzenia
Załącznik nr 3	Instrukcja postępowania na wypadek zagrożenia atakiem terrorystycznym
Załącznik nr 4	Tabela sygnałów alarmowych
Załącznik nr 5	Wykaz telefonów alarmowych
Załącznik nr 6	<p>Informacja w zakresie ewakuacji pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach</p> <p><i>*Druk informacji przekazywanej przez kierującego ewakuacją w zakresie ewakuacji pracowników oraz innych osób przebywających na terenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.</i></p>
Załącznik nr 7	<p>Informacja departamentu/równorzędnej komórki organizacyjnej w zakresie ewakuacji pracowników</p> <p><i>*Druk informacji przekazywanej podczas ewakuacji przez dyrektora/kierownika departamentu/równorzędnej komórki organizacyjnej w zakresie ewakuacji podległych pracowników.</i></p>

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	996265
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik11.DOC
Wersja pliku	2
Skrót pliku	fca4217815dda5b2a57291375d3fd4ad

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-29 08:28:06

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

*Załącznik nr 1 do Sposobów postępowania
w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej
lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu
Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego
w Kielcach*

OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA RATOWNICZEGO

Ogólne zasady postępowania ratowniczego

Obowiązek udzielania pomocy reguluje prawo.

W Polsce, konsekwencje prawne za zaniechanie takiej pomocy przewiduje art. 162 [KK](#):

§ 1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej.

Spis Treści:

Utrata przytomności	4
Zatrzymanie oddychania – bezdech	4
Zatrzymanie krążenia	5
REANIMACJA I RESUSCYTACJA	6
Choroba wieńcowa	8
Ostra niewydolność krążenia – obrzęk płuc	9
Omdlenia	9
Zadławienie	10
Wstrząs anafilaktyczny (uczuleniowy)	11
Padaczka (epilepsja)	11
Porażenie prądem	12
Łagodne przegrzanie	12
Wyczerpanie upałem	13
Udar cieplny	13
Odmrożenia	14
Utonięcie i podtopienie	15
Użądlenia	16
Ukąszenia przez jadowite węże	17
Stan niedoboru cukru we krwi – hipoglikemia	18
Zatrucia	18
Zatrucie tlenkiem węgla (zaczadzenie)	19
Urazy głowy	20
Uraz oka	21
Uraz kręgosłupa	21
Urazy klatki piersiowej	22
Urazy brzucha	23
Złamania	23
Zwichnięcia	24
Stłuczenia i skręcenia stawów	25
Krwawienia z nosa	25
Krwotoki	25
Krwotok zewnętrzny	26
Oparzenia	26

Ogólne zasady postępowania ratowniczego

Podstawowym zadaniem ratownika jest ustalenie, czy zachowane są funkcje układów decydujących bezpośrednio o życiu ratowanego: układu krążenia i oddychania oraz ocena jego stanu świadomości.

- **sprawdź, czy ratowany jest przytomny**; - jeżeli reaguje na głos to na pewno zachowane jest krążenie i oddech. Pacjent może wymagać leczenia, ale nie wymaga podjęcia czynności reanimacyjnych. Można go ułożyć w pozycji bocznej ustalonej.
- jeżeli chory **jest nieprzytomny** (nie reaguje na głos, na bodźce słowne lub bólowe) **sprawdź czy oddycha** (obecność oddechu sprawdzamy wyczuwając ruch powietrza na dłoni przyłożonej do ust i do nosa chorego ewentualnie obserwując ruchy klatki piersiowej). Jeśli chory oddycha, należy go ułożyć w pozycji bocznej ustalonej.
- Jeżeli chory **jest nieprzytomny, nie oddycha, ale ma zachowane tętno** na tętnicach szyjnych (badamy je trzema palcami przyłożonymi na szyi tuż obok krtani), należy udrożnić drogi oddechowe odchylając do tyłu głowę i wysuwając do przodu żuchwę i jeśli chory nie podejmie sam oddechu – rozpocząć sztuczną wentylację. Dopóki chory ma zachowane krążenie nie wykonujemy masażu serca;
- Jeżeli chory **jest nieprzytomny, nie oddycha, nie wyczuwamy obecności tętna** – kładziemy go na twardym podłożu udrażniamy górne drogi oddechowe prowadzimy masaż serca uciskając klatkę piersiową w połowie długości mostka z częstością około 100 razy na minutę i sztuczną wentylację w stosunku: 30 uciśnień mostka na 2 oddechy. Reanimację prowadzimy do czasu przyjazdu pogotowia.

UTRATA PRZYTOMNOŚCI

Utrata przytomności jest jednym z objawów zaburzeń pracy mózgu. Może być krótkotrwała – **omdlenie**, lub dłuższa – **śpiączka**. Nieprzytomny nie reaguje na nasze proste polecenia. Nie reaguje też na dotyk i ból.

ZATRZYMANIE ODDYCHANIA - BEZDECH

Niezależnie od przyczyny bezdechu w ciągu kilku minut dochodzi do zatrzymania krążenia krwi. Najczęstszą przyczyną zatrzymania oddychania jest zaburzenie drożności dróg oddechowych. U nieprzytomnego leżącego na plecach niedrożność dróg oddechowych najczęściej jest spowodowana zapadaniem się języka. Inną przyczyną niedrożności dróg oddechowych może być ciało obce w drogach oddechowych: pokarm, wydzielina (ślina, krew, wymiociny), a u tonącego – woda.

Jak sprawdzić, czy ratowany oddycha:

- Nachyl się nad nosem i ustami ratowanego i wysłuchaj jego oddech. Obserwuj ruchy klatki

piersiowej (badaj 10 sekund). Przyłóż rękę do ust i do nosa ratowanego i wyczuwaj ruch powietrza na dłoni.

JEŚLI RATOWANY NIE ODDYCHA **– NATYCHMIAST ROZPOCZNIJ SZTUCZNE ODDYCHANIE.**

ZATRZYMANIE KRAŻENIA

Zatrzymanie krążenia krwi prowadzi do śmierci wskutek niedotlenienia mózgu i narządów wewnętrznych. Po 3-5 min. od zatrzymania krążenia dochodzi do obumierania komórek mózgu! Rozpoznanie zatrzymania krążenia sprowadza się do:

- poszukiwania oznak zachowanego krążenia: wzrokowo, słuchowo i dotykiem sprawdza się (w ciągu 10 sekund) czy występują prawidłowe oddechy, kaszel, ruchy ratowanego. Badanie tętna na tętnicach szyjnych chorego (trzy palce przykładamy na szyi tuż obok krtani i przez kilka sekund staramy się wyczuć tętno) najlepiej ocenia obecność krążenia, ale może być trudne do wykonania dla laików.

Jeżeli nie stwierdzamy objawów zachowanego krążenia natychmiast rozpoczynamy **pośredni masaż serca**.

Wykonujemy go w sposób następujący

- pacjenta układamy na plecach na twardym podłożu
- wyszukujemy punkt ucisku na mostku w połowie jego długości
- układamy nadgarstki obu dłoni na mostku
- uciskamy mostek tak, aby ugiął się około 5 cm w głąb klatki piersiowej z częstotnością około 100 razy na minutę;
- po 30 uciśnięciach mostka wykonujemy 2 oddechy
- czynności te wykonujemy do czasu przyjazdu pogotowia.

Pozycja boczna ustalona

Nieprzytomnego, oddychającego samodzielnie i każdego nieprzytomnego, któremu przywrócono oddech, należy ułożyć (jeśli nie ma przeciwwskazań, np.: urazów), w pozycji bezpiecznej na boku, czyli w tzw. pozycji bocznej ustalonej. Pozycja ta zapewnia ratowanemu:

- drożność dróg oddechowych,
- ochronę przed zachłyśnięciem,
- oddychanie,
- uniemożliwia samoistne przekręcenie się ratowanego.

Aby ułożyć ratowanego w pozycji bocznej ustalonej należy:

- zgiąć bliższą nogę w stawie kolanowym, wsuwając jej stopę pod kolano drugiej nogi;
- bliższą rękę ułożyć wzdłuż ciała ratowanego wsuwając dłoń pod pośladek częścią grzbietową ku górze;

- drugą rękę zgiąć w stawie łokciowym i położyć na piersi poszkodowanego tak, by dłoń spoczywała między szyją a barkiem strony przeciwnej;
- przekręcić ratowanego na swoją stronę jedną ręką ciągnąc za biodro, a drugą asekurując głowę;
- kończynę górną włożoną uprzednio pod pośladek wyciągnąć za ramię do tyłu;
- odchylić głowę ratowanego do tyłu i zabezpieczyć drugą ręką;
- kontrolować czynności życiowe ratowanego.

Techniki ewakuacji ratowanego

Wynoszenie ratowanego z uszkodzonego samochodu (tylko w przypadku stwierdzenia zatrzymania krążenia lub zapalenia samochodu):

- wyłącz stacyjkę, zaciągnij hamulec ręczny, włącz światła awaryjne;
- odepnij pas bezpieczeństwa;
- podejdź od tyłu do ratowanego i wsuń ręce pod jego pachy;
- zdrowe przedramię ratowanego ułóż poprzecznie na klatce piersiowej;
- jego głowę oprzyj o swoją klatkę piersiową i przytrzymuj brodą;
- obiema rękami chwyć za przedramię i wyciągaj ratowanego cofając się do tyłu;

REANIMACJA I RESUSCYTACJA

Określenia **reanimacja i resuscytacja** (rzadziej: ożywianie) używane są zamiennie. Wszystkie te określenia obejmują czynności ratunkowe podejmowane w stanach nagłego, bezpośredniego zagrożenia życia: zatrzymania krążenia krwi i/lub oddychania. Oceniając stany uzyskane w wyniku podjętych działań ratunkowych, reanimacja oznacza przywrócenie podstawowych funkcji życiowych organizmu i powrót świadomości. Resuscytacja natomiast oznacza przywrócenie podstawowych funkcji życiowych organizmu bez przywrócenia świadomości ratowanego.

REANIMACJA = RESUSCYTACJA + POWRÓT ŚWIADOMOŚCI

Każdy ratowany zreanimowany musiał być uprzednio zresuscytowany. Wskazaniem do resuscytacji jest człowiek nie reaktywny, bez oznak zachowanego krążenia: ratowany nie reaguje na bodźce zewnętrzne, nie rusza się, nie oddycha, nie stwierdzamy tętna na tętnicach szyjnych.

Śmierć kliniczna to stan, w którym na skutek nagłego zatrzymania krążenia nie doszło jeszcze do nieodwracalnych zmian w ośrodkowym układzie nerwowym. Jest to czas 3 – 4 min. od zatrzymania krążenia, w którym to czasie podjęte skuteczne działania reanimacyjne spowodują przywrócenie funkcji podstawowych układów: krążenia, oddychania i ośrodkowego układu nerwowego – powrót świadomości.

Śmierć biologiczna jest to stan, w którym dochodzi do uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego powodując trwałą i nieodwracalną utratę świadomości i ustanie czynności biologicznych wszystkich komórek organizmu. Działania ratunkowe podjęte w zbyt późnym czasie prowadzą do śmierci biologicznej, zgonu.

Śmierć biologiczną zawsze stwierdza lekarz. Ratujący ma obowiązek podejmowania czynności ratunkowych nawet gdyby okazało się później, że zabiegi wykonywał na zwłokach.

Osoba, która jako pierwsza rozpozna zatrzymanie krążenia, jako pierwsza podejmuje zabiegi reanimacyjne i w trakcie ich wykonywania organizuje pomoc (dzwoni po pogotowie).

Resuscytację krążeniowo-oddechową prowadzi się według schematu ABC:

A - Airway – udrożnienie górnych dróg oddechowych;

B - Breathing – oddychanie;

C - Circulation – krążenie.

1. A - Airway - drogi oddechowe – działanie to składa się z następujących etapów:

- Sprawdź czy ratowany jest przytomny – chwyć poszkodowanego za barki i delikatnie potrząsając zadaj proste pytania np.: Co się stało? W przypadku, gdy nie ma żadnej reakcji, znaczy to, że ratowany jest nieprzytomny;
- Wezwij pomoc - po stwierdzeniu, że ratowany jest nieprzytomny, wezwij pogotowie ratunkowe. Zrób to sam lub skorzystaj z pomocy innych osób. Numer pogotowia ratunkowego to 999 lub 112 (z telefonu komórkowego).
- Ułóż ratowanego na plecach.
- Udrożnij drogi oddechowe – u ratowanego nieprzytomnego leżącego na plecach dochodzi do zamknięcia górnych dróg oddechowych przez opadające siłą ciężkości język i nagłośnię. Sprawdź zawartość jamy ustnej i usuń wszystko z jamy ustnej. W celu udrożnienia dróg oddechowych u nieprzytomnego stosuje się:
 - **odgięcie głowy nieprzytomnego do tyłu z równoczesnym uniesieniem żuchwy** - aby to wykonać ratownik klęka za głową poszkodowanego, jedną ręką odchyła czoło leżącego do tyłu, a palcami wskazującym i środkowym drugiej ręki unosi brodę leżącego do góry. Powoduje to otwarcie dróg oddechowych.
 - wysunięcie żuchwy ku przodowi z jednoczesnym jej uniesieniem, bez odginania głowy do tyłu. Rękoczyn ten jest stosowany w podejrzeniach urazu kręgosłupa szyjnego, kiedy nie wolno odchyłać głowy do tyłu;

2. B - Breathing (oddychanie)

- Sprawdź czy ratowany oddycha - ratownik sprawdza oddech dopiero po udrożnieniu dróg oddechowych. Pochyl się nad ratowanym, staraj się usłyszeć szmer oddechowy, obserwuj ruchy klatki piersiowej, wyczuj szmer oddechowy na dłoni przyłożonej do ust i nosa chorego.
- Jeśli ratowany nie oddycha rozpocznij sztuczne oddychanie:
 - metodą usta-usta: obejmij swoimi ustami usta ratowanego, jednocześnie palcami zatkaj nos; nabierz powietrza i wykonaj wdech; zwolnij ucisk nosa;
 - metodą usta-nos: wdmuchuj powietrze przez nos ratowanego zamykając jednocześnie jego usta;
- Po każdym wdechu trwającym ok. 1 sekundy powinien nastąpić bierny wydech. Obserwuj cały czas ruchy klatki piersiowej ratowanego. Jeżeli po wykonaniu 2 wdechów ratowniczych klatka piersiowa ratowanego nie opada, ponownie sprawdź drożność dróg oddechowych.
- Sztuczne oddychanie metodą usta – usta – nos wykonuje się u dzieci.

3. **C - Circulation - krążenie** - w sytuacji, gdy resuscytacja prowadzona jest przez laika, nie sprawdza on tętna, tylko oznaki krążenia. Sprawdź oznaki krążenia:

- ruchy oddechowe,
- połykanie, krztuszenie się,
- ruchy kończyn,
- zabarwienie skóry.

Jeśli u ratowanego brak oznak krążenia krwi rozpocznij zewnętrzny masaż serca. Ułóż ratowanego na plecach na twardym podłożu. Uklęknij z boku ratowanego. Połóż część dłoniową nadgarstka w centrum klatki piersiowej, spleć palce obu dłoni. Uciskaj mostek na głębokość 4, – 5, cm w tempie 100/min. Wykonuj to w cyklach 30:2 (30 uciśnień, 2 wdechy). Wykorzystuj ciężar własnego ciała przy wyprostowanych łokciach. Po 1 minucie sprawdź oddech i oznaki krążenia. Sprawdzenie powtarzaj po każdych 5 minutach.

W sytuacji, gdy do zatrzymania krążenia doszło w obecności ratownika – może on uderzyć pięścią z wysokości 30-40 cm w część środkową mostka. Jest to tzw. uderzenie przedsercowe.

Resuscytację prowadzi się do:

- powrotu oddychania i krążenia u ratowanego,
- przekazania ratowanego lekarzowi,
- zmęczenia ratownika uniemożliwiającego dalszą akcję ratunkową.

CHOROBA WIEŃCOWA

Choroba wieńcowa, tzw. dusznica bolesna, jest spowodowana niewystarczającym przepływem krwi przez naczynia wieńcowe serca, co prowadzi do niedotlenienia mięśnia sercowego objawiającego się bólem. Najczęstszą przyczyną choroby wieńcowej są zmiany miażdżycowe zwężające światło naczyń wieńcowych serca.

Objawy:

- ból o charakterze ucisku, rozpierania za mostkiem (może promieniować do szyi, pleców, rąk) – często związany jest z wysiłkiem fizycznym, stresem, ale może wystąpić też w spoczynku,
- bladość skóry, pot, lęk.

Pierwsza pomoc:

- uspokój ratowanego;
- rozluźnij ubranie;
- posadź lub połóż chorego w wygodnej dla niego pozycji;
- otwórz okno, tak aby chory mógł oddychać świeżym powietrzem;
- jeśli ratowany ma przy sobie nitroglicerynę – włóż mu pod język (pod warunkiem, że ciśnienie krwi jest prawidłowe i chory w przeszłości zażywał nitroglicerynę), a gdy dolegliwości po zażyciu nitrogliceryny nie ustąpią – wezwij pogotowie.
- jeżeli chory nie jest uczulony na salicylany, można mu podać tabletkę polopiryny do połknięcia
- obserwuj chorego i w razie wystąpienia zatrzymania krążenia podejmij natychmiast reanimację krążeniowo-oddechową.

OSTRA NIEWYDOLNOŚĆ KRAŻENA – OBRZĘK PŁUC

Ostra niewydolność krążenia powstaje w wyniku wzrostu ciśnienia krwi w krążeniu płucnym przy niewydolności mięśnia lewej komory serca.

Objawy:

- nagle występująca i nasilająca się duszność,
- blado-siną skórą pokrytą zimnym potem,
- przyspieszony oddech,
- rzężenia w płucach, często słyszalne na odległość
- przybieranie przez chorego pozycji siedzącej, podpieranie się rękami
- ciężki ogólny stan pacjenta
- wstrząs

Pierwsza pomoc:

- pomóż ratowanemu usiąść z opuszczonymi nogami;
- dostarcz świeżego powietrza – otwórz okno lub podaj tlen;
- wezwij pogotowie ratunkowe;
- obserwuj stan ratowanego i w razie potrzeby rozpocznij resuscytację.

OMDLENIA

Omdlenie, to nagła, krótkotrwała utrata przytomności (świadomości) wywołana niedokrwieniem mózgu. Mogą ją poprzedzać zawroty głowy, zaburzenia widzenia, kołatanie serca, nudności, wymioty.

Przyczyną omdleń może być:

- silny ból, emocje,
- dłuższe przebywanie w dusznym pomieszczeniu w pozycji stojącej,
- zbyt niski poziom cukru we krwi,
- urazy, krwawienie.
- choroby układu krążenia i choroby neurologiczne

Pierwsza pomoc:

- ułóż ratowanego na wznak z uniesionymi nogami na wysokość 20 – 30 cm (podłóż koc, poduszkę itp., poprawi to ukrwienie mózgu);
- rozepnij ubranie;
- dostarcz świeżego powietrza (otwórz okno, wynieś ratowanego na powietrze);
- postaraj się ustalić przyczynę omdlenia;
- sprawdź, czy ratowany nie doznał urazu, czy nie krwawi;
- gdy objawy miną pomóż ratowanemu wstać;

- jeśli objawy nie ustępują, wezwij pogotowie ratunkowe;
- obserwuj ratowanego – jeśli ponownie zemdleje lub nie odzyskuje przytomności, ułóż go w pozycji bezpiecznej na boku, wezwij pogotowie.

ZADŁAWIENIE

Zadławienie powstaje wskutek zatkania (częściowego lub całkowitego) dróg oddechowych przez ciało obce, powodując zamknięcie dopływu powietrza do płuc. Przy częściowym zatkaniu dróg oddechowych ratowany kaszle, jest wystraszony, mogą być słyszalne świsty przy próbie zaczerpnięcia powietrza. W tym przypadku ratowany jest w stanie sam udrożnić drogi oddechowe przez kaszel. W całkowitym zatkaniu dróg oddechowych oprócz objawów jw. występują trudności w oddychaniu, mówieniu, krztuszenie się, sinienie twarzy i utrata przytomności.

Pierwsza pomoc:

Jeśli ratowany oddycha, należy zachęcać go do kaszlu. Nie podejmować prób usunięcia ciała obcego, chyba, że jest w zasięgu naszych palców. Jeśli ratowany przestaje oddychać lub kaszleć, należy wykonać 5 uderzeń w plecy, w okolicę międzyłopatkową. Wykonujemy ten zabieg w sposób następujący:

- stań z boku i nieco z tyłu ratowanego;
- jedną ręką podeprzyj klatkę piersiową ratowanego i pochyl go mocno ku przodowi (ułatwi to przesunięcie się ciała obcego do jamy ustnej);
- wykonaj 5 silnych uderzeń nadgarstkiem drugiej ręki pomiędzy łopatki ratowanego.

Jeśli uderzenia nie odniosą skutku należy wykonać tzw. **rękoczyn Heimlicha**:

- stań z tyłu za ratowanym i obejmij go rękoma na wysokości nadbrzusza;
- pochyl ratowanego lekko ku przodowi;
- pięść jednej ręki umieść między pępkiem a wyrostkiem mieczykowatym mostka, uchwyc ją drugą ręką;
- gwałtownym ruchem pociągnij splecione dłonie do środka i ku górze. Jeśli próba okaże się nieskuteczna sprawdź jamę ustną i powtórz 5 uderzeń w plecy i 5 uciśnień nadbrzusza;

Jeśli ratowany straci przytomność:

- odegnij głowę ratowanego do tyłu;
- sprawdź jamę ustną;
- unieś żuchwę;
- sprawdź czy ratowany wykazuje oznaki życia (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się) – jeśli nie, rozpocznij resuscytację;
- kontroluj jamę ustną;
- uciskanie mostka (masaż pośredni serca) prowadzi się nawet przy oznakach zachowanego krążenia – ma ono na celu usunięcie ciała obcego z dróg oddechowych.

WSTRZĄS ANAFILAKTYCZNY (UCZULENIOWY)

Wstrząs anafilaktyczny to gwałtowna, groźna dla życia reakcja organizmu na kontakt z alergenem (substancją uczulającą). Mogą to być leki, jad owadów, pokarmy itp. Objawy wstrząsu anafilaktycznego występują bezpośrednio (w kilkadziesiąt sekund – kilka minut) od np.: podania leku, czy użądlenia.

Objawy:

- zmiana koloru skóry (zaczerwienienie), pokrzywka, świąd,
- obrzęk powiek, języka, kończyn,
- narastająca duszność (obrzęk krtani i skurcz oskrzeli),
- szybki, świszczący oddech,
- bóle brzucha, parcie na mocz i stolec,
- spadek ciśnienia, brak tętna na tętnicach promieniowych,
- utrata przytomności
- zatrzymanie krążenia.

Pierwsza pomoc:

- sprawdź ciśnienie i obecność tętna na tętnicach promieniowych, sprawdź czy ratowany ma duszność;
- sprawdź przyczynę uczulenia, jeśli to użądlenie – usuń delikatnie żądło (!);
- dowiedz się, czy ratowany ma leki przeciwuczuleniowe (tabletki, zastrzyki, spray przeciw astmie) – jeśli tak, pomóż mu je zażyć;
- uspokój ratowanego – lęk nasila reakcję uczuleniową (!);
- sprawdź czy ratowany jest przytomny (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się), jeśli nie – rozpocznij resuscytację;
- wezwij pogotowie ratunkowe lub natychmiast odwieź ratowanego do szpitala.
- podanie leku przeciwuczuleniowego nie przerwie natychmiast reakcji uczuleniowej;
- nie podawaj niczego doustnie, jeśli ma trudności w oddychaniu;
- nie podkładaj niczego pod głowę – zwężasz lub zamykasz i tak już wąskie drogi oddechowe.
- jeżeli reakcja po użądleniu ogranicza się tylko do miejsca użądlenia bez objawów ogólnych –usuń żądło jeśli jest obecne w ranie, przemyj chore miejsce wodą z mydłem, zrób okład z altacetu.

PADACZKA (EPILEPSJA)

Padaczka jest to nawracające, okresowe zaburzenie czynności mózgu, którego objawem jest utrata przytomności i drgawki. Padaczka może występować w postaci krótkotrwałych zaburzeń świadomości, aktywności lub zachowania. W chorobie tej wyróżniamy *duży napad* i *stan padaczkowy*.

Duży napad padaczki obejmuje:

- okres poprzedzający utratę przytomności i drgawki (może to być ból głowy, niepokój, odczuwanie przez chorego dziwnych smaków, zapachów),

- nagłą utratę przytomności i drgawki. Początkowo występuje napięcie wszystkich mięśni ze sztywnością i przygryzieniem języka. Po kilkudziesięciu sekundach dochodzi do uogólnionych drgawek całego ciała. Chory oddaje bezwiednie mocz. Po ustąpieniu drgawek pacjent jest senny i splątany. Pojedynczy napad padaczki trwa na ogół 2-3 min;
- przedłużający się napad drgawek nazywamy stanem padaczkowym, stanowi on stan zagrożenia życia i powinien być jak najszybciej przerwany podaniem leków. Dlatego w przypadku przedłużającego się napadu drgawek należy natychmiast wezwać pogotowie.

Pierwsza pomoc:

- wezwij pogotowie ratunkowe;
- ochroń chorego przed dodatkowymi urazami, zwłaszcza głowy (przytrzymaj głowę), spróbuj udroźnić górne drogi oddechowe przez wysunięcie do przodu żuchwy
- po napadzie nie pozostawiaj ratowanego bez opieki, możesz go położyć w pozycji bocznej ustalonej, obserwuj stan jego krążenia i oddechu.

PORAŻENIE PRĄDEM

Porażenie prądem elektrycznym może spowodować oparzenia różnego stopnia, uszkodzenia skóry i narządów wewnętrznych prowadząc do zaburzenia ich funkcji. Wskutek porażenia prądem może dojść do zaburzenia oddychania i zatrzymania krążenia krwi.

Objawy:

- ból,
- oparzenie skóry
- zaburzenia oddychania,
- wstrząs,
- utrata przytomności.
- nagłe zatrzymanie krążenia

Pierwsza pomoc:

- odłącz ratowanego od źródła prądu (wyłącz prąd, odsuń ratowanego lub źródło prądu suchym izolatorem – kij, szczotka);
- nie dotykaj ratowanego zanim nie odłączysz go od źródła prądu (!);
- wezwij pogotowie ratunkowe;
- sprawdź czy ratowany wykazuje oznaki życia (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się) – jeśli nie, rozpocznij resuscytację;
- jeśli ratowany jest nieprzytomny, ale oddycha – ułóż go w pozycji bocznej ustalonej;
- z oparzeniami postępuj w sposób typowy dla oparzeń;
- pamiętaj o własnym bezpieczeństwie.

ŁAGODNE PRZEGRZANIE

Pojawia się w ciągu pierwszych kilku dni przebywania w upale.

Objawy:

- Obrzęki, głównie stóp i kostek,
- Skurcze mięśniowe dotyczą głównie obciążonych wysiłkiem fizycznym mięśni robotników lub sportowców pocących się obficie. Są następstwem utraty soli, może im sprzyjać hiperwentylacja (nadmierne oddychanie).
- Omdlenie – jest skutkiem rozszerzenia się naczyń krwionośnych(najczęściej występuje u osób w podeszłym wieku przebywających w upale,
- Tężyczka może mieć związek z hiperwentylacją, objawia się skurczem mięśni grzbietu stopy i parestezjami w obrębie kończyn i okolicy ust.

Leczenie:

- Obrzęki leczy się przez uniesienie kończyn
- Skurcze mięśniowe – doustna podaż roztworu soli kuchennej (0,1% chlorku sodu)
- Omdlenie – może być wskazane przetoczenie dożylnych płynów
- Tężyczka – ochłodzenie, nawodnienie, zaprzestanie hiperwentylacji.

WYCZERPANIE UPAŁEM

Do wyczerpania upałem dochodzi na skutek zmniejszenia się objętości krwi krążącej (niedostateczna podaż płynów i soli w trakcie wysiłku fizycznego w upale)

Objawy:

- Zmęczenie, dyskomfort, osłabienie, zawroty głowy, nudności, wymioty i ból głowy,
- Skurcze mięśniowe, omdlenia ortostatyczne – związane ze zmianą pozycji, tachykardia, hiperwentylacja, niskie ciśnienie tętnicze, obfite pocenie.

Leczenie:

- Chłodzenie zewnętrzne, najlepiej za pomocą wentylatora, zimne okłady;
- Podawanie chłodnych płynów do picia
- Wyrównanie zaburzeń wodno – elektrolitycznych.(przetaczanie dożylnych płynów)

UDAR CIEPLNY

Udar cieplny jest stanem nagłego zagrożenia życia i często kończy się śmiercią. Charakteryzuje go wysoka gorączka (głęboka temp. ciała przekracza 40° C), której towarzyszą objawy neurologiczne, dochodzi do uszkodzenia wieloukładowego, niewydolności narządów i niekiedy do śmierci. Charakterystyczne dla udaru cieplnego są: zaburzenia ze strony ośrodkowego układu nerwowego, obrzęk mózgu, niewydolność krążenia i uszkodzenie wątroby.

Czynniki ryzyka:

- Wiek
- Zawód
- Gorąca, wilgotna atmosfera
- Nadużywanie alkoholu
- Objawy niepożądane działania leków
- Zaburzenia funkcjonowania gruczołów potowych
- Otyłość
- Zaburzenia psychiczne
- Niektóre schorzenia

Typy udaru cieplnego:

- **Klasyczny udar cieplny** – dochodzi do niego w gorącym i wilgotnym otoczeniu, przy ograniczonym dostępie do wody, prawie w 85-100% przypadków tego udaru nie występuje pocenie się,
- **Wysiłkowy udar cieplny** – dotyczy młodych osób wykonujących nadmierną pracę w gorącym otoczeniu. Po wysiłku fizycznym może tu dojść do rozwinięcia się wstrząsu, rabiolomiolizy i ostrej niewydolności nerek.

Objawy:

- Słabość, nudności, wymioty, zawroty, ból głowy,
- Dezorientacja, senność, ataksja, zaburzenia psychiczne, objawy uszkodzenia OUN aż do śpiączki i zgonu.
- Początkowo pocenie, w późnej fazie brak pocenia
- Drgawki
- Źrenice nieprawidłowo zwężone lub rozszerzone
- Przyspieszona czynność serca
- Hipoglikemia (spadek poziomu glukozy we krwi)
- Ciemnobrązowy mocz.

Leczenie:

- Chłodzenie różnymi metodami
- Przeciwwskazane są leki p/gorączkowe (mogą pogłębić uszkodzenie w wątrobie)
- Natychmiastowe przewiezienie chorego do szpitala

ODMROŻENIA

Najbardziej narażone okolice: stopy, dłonie, nos uszy.

Typy urazów miejscowych powstałych w wyniku działania zimna:

- **Odmrozina** – zmiany na skórze powstające w wyniku działania zimnego, suchego powietrza,
- **Stopa okopowa** – powstaje w wyniku narażenia na wilgoć i zimno.

Objawy:

- **Odmrozina** – na skórze są swędzące, małe zaczerwienienia, podrażnienia, guzki, pajęczki

naczyniowe.

- **Stopa okopowa** – przypomina oparzenia (przekrwienie, ból, obrzęk, pęcherze). Może dojść do martwicy rozplywnej.
- **Odmrożenia** – w prawdziwym odmrożeniu dochodzi zawsze do uszkodzenia skóry w trakcie ogrzewania.

Odmrożenie I stopnia – zdrętwienie i zaczerwienienie skóry z białym lub żółtym obszarem uszkodzonej tkanki,

Odmrożenie II stopnia – na skórze pojawiają się pęcherze,

Odmrożenie III stopnia – na skórze tworzą się głębsze pęcherze z płynem podbarwionym krwią (głębokie warstwy skóry),

Odmrożenie IV stopnia – dotyczy głębokich tkanek: skóry, kości, mięśni, doprowadza do mumifikacji kończyn lub palców.

Leczenie:

Odmrozina – wymaga łagodnego ogrzewania, środków nawilżających skórę i unikania narażania na działanie zimna,

Stopa okopowa – postępowanie miejscowe, uniesienie i oszczędzanie kończyny, unikanie wilgoci i zimna.

Odmrożenie – * szybki transport do szpitala z kończyną uniesioną, zabezpieczoną przed urazami i dalszym wychłodzeniem, * zwalczanie hipotermii, * szybkie ogrzanie przez zanurzenie w kąpeli wodnej o temp. 40-42° C, * podawanie w czasie ogrzewania leków p/bólowych, * uniesienie uszkodzonej kończyny, *

UTONIĘCIE I PODTOPIENIE

- **Utonięcie** to uduszenie będące skutkiem zanurzenia w cieczy, najczęściej w wodzie.
- **Podtopienie** to wszystkie przypadki przeżycia po duszeniu w wyniku zanurzenia w wodzie.
- **Utonięcie wtórne** – przypadki śmierci, do których doszło w ciągu minut lub dni od podtopienia.
- **Gwałtowna reakcja zanurzeniowa** – określa się tak przypadki nagłej śmierci będącej skutkiem zetknięcia się z bardzo zimną wodą. Prawdopodobnie jest to skutek odruchu z nerwu błędnego powodującego bradykardię lub NZK.
- **Zespół podtopieniowy** może się rozwinąć w ciągu 72 godzin po wypadku. Ma on charakter zespołu niewydolności oddechowej dorosłych (ARDS).

Pierwsza pomoc:

- Przy wyławianiu z wody należy pamiętać o możliwości uszkodzenia kręgosłupa szyjnego (ochrona kręgosłupa szyjnego przed ewentualnym pogłębieniem urazu),
- Podjęcie zabiegów reanimacyjnych, jeżeli zachodzi konieczność,
- Nie ma potrzeby wykonywania specjalnych zabiegów w celu usunięcia wody z płuc, usuwamy wodę tylko z jamy ustnej i górnych dróg oddechowych,

- Tlenoterapia i sztuczna wentylacja,
- Ogrzewanie w razie hipotermii,
- Wezwanie pogotowia

UŻĄDLENIA

Użądlenia przez owady (osy, pszczoły) są szczególnie niebezpieczne zwłaszcza dla osób uczulonych. Mogą one wywołać wstrząs uczuleniowy (anafilaktyczny) zagrażający życiu człowieka.

Objawy użądlenia skóry:

- ból,
- obrzęk i zaczerwienienie skóry (miejsce wkłucia żądła owada może być białe),
- zasinienie.

U osób uczulonych:

- zaburzenia w oddychaniu i połykaniu z powodu obrzęku gardła i górnych dróg oddechowych,
- nudności, wymioty, ból brzucha,
- duszność typu astmatycznego,
- spadek ciśnienia, aż do objawów wstrząsu włącznie,

Pierwsza pomoc:

- usunąć żądło nie uciskając go;
- zdezynfekuj ranę;
- zdejmij biżuterię;
- połóż zimny okład;
- sprawdź, czy ratowany oddycha, jeśli nie – rozpocznij sztuczne oddychanie

Użądlenia w jamę ustną (język, gardło) nawet u osób nieuczulonych na jad osy, pszczoły, mogą spowodować obrzęk dróg oddechowych i śmierć na skutek uduszenia.

Objawy użądlenia w jamę ustną:

- ból w jamie ustnej,
- nasilająca się duszność,
- sinica twarzy,
- utrata przytomności.

Pierwsza pomoc:

- jeśli użądłony jest przytomny, należy podać zimny napój lub kostkę lodu – zimno opóźnia reakcję na jad i powstawanie obrzęku;
- wezwać pogotowie ratunkowe, lub natychmiast zawieźć ratowanego do szpitala.
- nie lekceważ użądleń, zwłaszcza jeśli użądłony jest uczulony na jad, lub użądlenie jest w

jamę ustną;

- wezwij natychmiast pogotowie ratunkowe nie czekając na objawy uczulenia lub zorganizuj przewóz ratowanego do szpitala;
- wyjmując żądło nie uciskaj go;
- sprawdź czy osoba użądlna nie ma przy sobie leków przeciwuczuleniowych, pomóż mu je przyjąć.

UKĄSZENIA PRZEZ JADOWITE WĘŻE

Żmija należy do węży jadowitych. Cechami charakterystycznymi żmij są:

- Niewielkie wgłębienie pomiędzy oczami i nozdrzami,
- Pionowe, szczelinowate źrenice,
- Głowa o kształcie przypominającym grot strzały,
- Pojedynczy rząd łusek

Po wstrzyknięciu jadu żmii do organizmu ofiary dochodzi do uszkodzenia tkanek, hemolizy, uszkodzenia nerwów, włóściczek, rozpadu komórek i zniszczenia czynników krzepnięcia.

Objawy zależą od:

- Ilości wstrzykniętego jadu,
- Wieku i wielkości węża,
- Wieku i wielkości ofiary,
- Stanu zdrowia ofiary,
- Miejsca ukąszenia (ukąszenia w głowę lub tułów są 3 x bardziej niebezpieczne od ukąszenia w kończyny)
- Otrzymanego leczenia.

Zmiany miejscowe:

- Ślady po ukąszeniu, z których sączy się niekrzepnąca krew,
- Silny ból natychmiast po ukąszeniu niewspółmierny do wyglądu rany,
- Miejscowo obrzęk, sinica, krwotoczne pęcherzyki na skórze i objawy zapalenia naczyń chłonnych.

Objawy ogólne:

- Wstrząs i spadek RR,
- Zaburzenia krzepnięcia,
- Wybroczyny i krwawienia,
- Obrzęk płuc.

Leczenie:

- Możliwie jak najszybszy transport do szpitala,!

- Unieruchomienie miejsca ukąszenia,
- Nie stosować lodu, nacinania rany, opasek uciskowych i w okresie przedszpitalnym nie podawać surowicy przeciwjadowej,

STAN NIEDOBORU CUKRU WE KRWI - HIPOGLIKEMIA

Hipoglikemią nazywamy stan, w którym dochodzi do obniżenia poziomu cukru we krwi poniżej normy. Występuje on często u ludzi chorych na cukrzycę – chorobę polegającą na zaburzeniu regulacji poziomu cukru we krwi. Przyczyną hipoglikemii u chorego na cukrzycę może być:

- zbyt duża dawka insuliny,
- zbyt późno po insulinie zjedzony posiłek,
- duży wysiłek fizyczny,
- wypicie alkoholu na czczo (hamuje uwalnianie glukozy do krwi z wątroby).

Objawy:

- zmęczenie,
- nagłe uczucie głodu,
- drżenie kończyn,
- skóra blada, spocona,
- przyspieszone tętno,
- zaburzenia mowy,
- senność,
- drgawki,
- zaburzenia świadomości.

Pierwsza pomoc:

- podaj ratowanemu (jeżeli jest przytomny) coś bardzo słodkiego do zjedzenia lub do wypicia – podniesie to poziom cukru we krwi;
- jeśli ratowany jest nieprzytomny, ale oddycha i ma zachowane krążenie – ułóż go w pozycji bocznej ustalonej i wezwij pogotowie ratunkowe, sprawdzaj jego stan, w razie zatrzymania krążenia i oddechu rozpocznij resuscytację.

ZATRUCIA

Ogólne zasady postępowania ratowniczego

Zatrucie to stan, w którym dochodzi do zaburzenia funkcji organizmu wskutek działania trucizny lub substancji toksycznych. Do zatrucia może dojść drogą pokarmową, oddechową i przez skórę. Objawy zatrucia zależą od:

- rodzaju trucizny lub substancji toksycznej,
- drogi wchłonięcia trucizny,

- ilości wchłoniętej trucizny,
- czasu działania trucizny.

Najczęstsze zatrucia spowodowane są lekami (w tym środkami narkotycznymi), alkoholem, środkami chemicznymi stosowanymi do ochrony roślin lub w gospodarstwie domowym, a także przez spożycie grzybów trujących lub zakażonych pokarmów.

Objawy:

- ból głowy,
- biegunka, wymioty,
- bóle brzucha,
- zaburzenia oddychania,
- zaburzenia świadomości,
- utrata przytomności.

Pierwsza pomoc:

- ustal, jeśli możesz, ile czasu upłynęło od czasu zatrucia i jakie są objawy;
- zabezpiecz resztki trucizny (np.: lekarstw, opakowań) – ułatwi to rozpoznanie przyczyny zatrucia;
- w przypadku zatrucia oparami substancji trujących, czadem, spalinami itp. wynieś ratowanego z pomieszczenia (pojazdu), w którym doszło do zatrucia;
- sprawdź czy ratowany wykazuje oznaki życia (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się) – jeśli nie, rozpocznij resuscytację;
- jeśli ratowany jest nieprzytomny, ale oddycha – ułóż go w pozycji bocznej ustalonej;
- jeśli można, usuń resztkę substancji toksycznej z powierzchni ciała przez spłukanie wodą lub umycie pod bieżącą wodą;
- jeśli ratowany połknął truciznę, jest przytomny i nie ma przeciwwskazań – wywołaj wymioty (podając ciepłą, osoloną wodę do picia i drażniąc palcem tylną ścianę gardła);
- nie wywołuj wymiotów u chorego z zaburzeniami świadomości i u dzieci,
- nie wywołuj wymiotów w przypadku zatrucia substancjami żrącymi (kwasy, zasady)
- podaj węgiel leczniczy, który zwiąże truciznę w przewodzie pokarmowym;
- wezwij pogotowie ratunkowe.

ZATRUCIE TLENKIEM WĘGLA (ZACZADZENIE)

Tlenek węgla powstaje w wyniku spalania w atmosferze ubogiej w tlen. Tlenek węgla poprzez płuca dostaje się do krwi i wiążąc się z hemoglobina krwinek czerwonych, wypiera znajdujący się w nich tlen. Prowadzi to do niedotlenienia komórek i tkanek mózgu, ośrodków krążenia i oddychania, co stanowi zagrożenie życia.

Objawy:

- ból głowy, zawroty,
- nudności, wymioty,
- zaburzenie orientacji – zatruty nie potrafi ocenić zagrożenia i wydostać się z pomieszczenia,

- przyspieszona praca serca,
- drgawki, prężenia,
- skóra bladolina, szybko powstają pęcherze i odleżyny,
- wstrząs,
- śpiączka, zgon.

Pierwsza pomoc:

- wynieś ratowanego na świeże powietrze lub do innego dobrze wywietrzonego pomieszczenia;
- sprawdź czy ratowany wykazuje oznaki życia (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się) – jeśli nie, rozpocznij resuscytację;
- zatrutego nieprzytomnego, oddychającego ułóż w pozycji bocznej ustalonej;
- wezwij pogotowie ratunkowe;
- nie zostawiaj ratowanego samego – jego stan może się pogorszyć.

URAZY GŁOWY

Uraz głowy powstaje w wyniku bezpośredniego uderzenia w głowę np. w wypadkach komunikacyjnych, upadkach z wysokości itp. Obrażenia mogą być zewnętrzne lub wewnętrzne. Każdy ratowany z urazem głowy powinien być zbadany przez lekarza.

Objawy:

- widoczne uszkodzenie skóry i kości czaszki,
- wydzielina (krwista lub bezbarwna z jamy ustnej, nosa, ucha),
- zaburzenia świadomości, mowy i widzenia,
- nudności, wymioty,
- zaburzenia oddychania,
- drgawki,
- nierówność źrenic (jedna większa od drugiej).

Pierwsza pomoc:

- oceń stan ratowanego, oceń stan jego świadomości
- ustal przyczynę urazu;
- w przypadku dużego krwawienia załóż opatrunek uciskowy,
- gdy ratowany jest przytomny, ułóż go na plecach; w miarę możliwości unieś wezgłowie
- u nieprzytomnego sprawdź, czy ratowany wykazuje oznaki życia (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się) – jeśli nie, rozpocznij resuscytację;
- wezwij pogotowie ratunkowe w przypadku nasilenia się nudności, wymiotów, zaburzeń oddychania, pogorszenia się stanu świadomości, pojawienia się wycieku z nosa, uszu;
- podczas wszystkich czynności ochraniaj kręgosłup szyjny (nie odginaj głowy, nie zmieniaj pozycji głowy, nie układaj pacjenta w pozycji bocznej ustalonej).

URAZ OKA

Urazy oka mogą być spowodowane działaniem mechanicznym, chemicznym, ukąszeniami, termicznym, zaprószeniem itp. Ze względu na ogromną wrażliwość oka na urazy po udzie leniu pierwszej pomocy ratowanemu konieczne jest szybkie zapewnienie specjalistycznej pomocy okulistycznej.

Objawy:

- ból,
- łzawienie,
- zaczerwienienie,
- pieczenie,
- obrzęk powiek,
- pogorszenie widzenia,
- krwawienie.

Pierwsza pomoc:

- spróbuj ustalić przyczynę urazu (ciało obce, substancja chemiczna, uderzenie, skaleczenie, oparzenie itp.);
- płucz oko czystą wodą przez 15 – 30 min. (poproś ratowanego, by otwierał i zamykał oko i poruszał gałką oczną);
- po wypłukaniu nałóż jałowy opatrunek i zorganizuj transport chorego do lekarza.

W przypadku ciała obcego w oku:

- ostrożnie sprawdź, czy możesz je sam usunąć – użyj różka czystej chusteczki;
- zastosuj płukanie oka;
- jeśli pomoc okaże się nieskuteczna, lub gdy ciało obce jest wbite w gałkę oczną – natychmiast zawieź ratowanego do okulisty.

URAZ KRĘGOSŁUPA

Urazy kręgosłupa są bardzo niebezpieczne z uwagi na możliwość uszkodzenia (przerwania) rdzenia kręgowego, co powoduje trwałe kalectwo (utrata zdolności wykonywania ruchów i brak czucia ciała poniżej uszkodzenia).

Objawy:

- ból głowy, pleców,
- zaburzenia oddychania,
- niedowład, porażenie mięśni,
- zaburzenie czucia,
- drętwienie skóry, mrowienia, parestezje
- bezwiedne oddawanie moczu i stolca,

Pierwsza pomoc:

- nie ruszaj ratowanego, jeśli to nie jest konieczne;
- sprawdź stan ratowanego - czy wykazuje oznaki życia (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się) – jeśli nie rozpocznij resuscytację;
- sprawdź czy nie krwawi, jeśli tak, załóż opatrunek;
- wezwij pogotowie ratunkowe, obserwuj ratowanego;
- w sytuacji, gdy ratowanego należy przenieść w inne bezpieczne miejsce – wezwij do pomocy inne osoby, jeśli robisz to sam, przesuń ratowanego wykorzystując jego ubranie, zabezpiecz odcinek szyjny kręgosłupa (owin szalikiem, zabezpiecz zwiniętymi gazetami), ułóż nieruchomo ratowanego na plecach wykorzystując deskę, drzwi itp.;

Jeśli ratowany z urazem kręgosłupa znajduje się w samochodzie, nie ruszaj go, wezwij pogotowie ratunkowe. Wyciągaj tylko w sytuacji, gdy ratowanemu zagraża bezpośrednie niebezpieczeństwo (pożar samochodu, zatrzymanie krążenia u poszkodowanego i konieczność podjęcia reanimacji). Pacjenta nieprzytomnego po urazie zawsze traktujemy tak jakby istniał uraz kręgosłupa, jedynie wykluczenie urazu w badaniu radiologicznym zwalnia nas z ochrony szczególnie kręgosłupa szyjnego.

URAZY KLATKI PIERSIOWEJ

Urazy klatki piersiowej są szczególnie niebezpieczne ze względu na możliwość uszkodzenia płuc, serca, lub dużych naczyń krwionośnych. W urazach klatki piersiowej występują często zaburzenia oddychania zagrażające życiu.

Objawy:

- uszkodzenie skóry,
- krwawienie,
- ból,
- złamania żeber,
- zaburzenia oddychania,
- utrata przytomności.

Pierwsza pomoc:

- jeśli uraz jest duży, występuje krwotok i ratowany ma zaburzenia oddychania – wezwij natychmiast pogotowie ratunkowe;
- sprawdź czy ratowany nie doznał innych urazów;
- jeśli jest nieprzytomny, sprawdź czy wykazuje oznaki życia (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się) – jeśli nie, rozpocznij resuscytację;
- jeśli krwawi, ma wbite obce ciało – nie wyjmuj go, załóż opatrunek, który unieruchomi wbity przedmiot;
- sprawdź czy w ranie nie występuje zasysanie powietrza, jeśli tak, załóż opatrunek uszczelniający wykorzystując np. torbę foliową, oklej plastrem dookoła pozostawiając nie oklejony jeden róg (zapobiega to powstaniu odmy przeżnej).
- jeżeli chory ma wyłamane kilka żeber pod rząd w miarę możliwości ułóż go na chorym boku,

- pacjenta z urazem klatki piersiowej, u którego występuje silna duszność staraj się układać w pozycji półsiedzącej.

URAZY BRZUCHA

Uraz brzucha jest bardzo niebezpieczny, ponieważ może nastąpić pęknięcie narządów wewnętrznych (wątroby, śledziony) i krwotok wewnętrzny. Urazy brzucha dzielimy na urazy tępe (zamknięte) i urazy drążące.

Objawy:

- uszkodzenie powłok brzusznych,
- krwawienie,
- nudności, wymioty,
- spadek ciśnienia i objawy wstrząsu krwotocznego przy urazach tępych (objawy te mogą się pojawić nawet po kilku godzinach od chwili urazu)

Pierwsza pomoc:

- sprawdź wielkość urazu;
- sprawdź, czy doszło do urazów narządów wewnętrznych; (brzuch twardy, napięty, z wystąpieniem silnego bólu, pacjent jest na ogół w ciężkim stanie ogólnym, blady, spocony, z niskim ciśnieniem) - w takim przypadku chory powinien jak najszybciej zostać przewieziony do szpitala,
- oceń stan ratowanego, jeżeli jest nieprzytomny sprawdź czy wykazuje oznaki życia (reaguje na bodźce zewnętrzne, oddycha, krztusi się, rusza się) – jeśli nie, rozpocznij resuscytację
- przytomnego chorego ułóż na plecach z nogami zgiętymi w kolanach, podłóż pod kolana koc;
- załóż na ranę opatrunek;
- jeśli rana jest rozległa, widoczne są narządy wewnętrzne, załóż opatrunek jałowy z gazy, opatrunek przyklej do brzucha tak, aby nie uciskać tych narządów, nie wkładaj ich do brzucha;
- wezwij pogotowie ratunkowe;
- nie wyjmuj tkwiących w ranie ciał obcych;

ZŁAMANIA

Złamanie jest to przerwanie ciągłości tkanki kostnej, otaczających naczyń krwionośnych, mięśni, na skutek urazu mechanicznego. Złamanie może być otwarte – z przerwaniem skóry, lub zamknięte – bez naruszenia skóry. Złamaniu najczęściej ulegają kończyny, rzadziej żebra, obojczyk, miednica czy kręgosłup.

Objawy:

- ból w miejscu złamania
- obrzęk,

- zniekształcenie kończyny, patologiczna ruchomość,
- trudności w poruszaniu,
- przy złamaniu otwartym rana, krwotok, widoczne w ranie odłamy kostne.

Pierwsza pomoc:

- zdejmij biżuterię, zegarek;
- załóż opatrunek unieruchamiający tak, aby obejmował dwa sąsiednie stawy złamanej kończyny (zmniejsza to ból, zapobiega przemieszczaniu odłamów kostnych i dalszym urazom);
- przy krwawieniu zaopatrz ranę i unieruchom kończynę;
- w złamaniu otwartym załóż opatrunek osłaniający;
- wezwij pogotowie ratunkowe.

ZWICHNIĘCIA

Zwichnięcie, to rozejście się powierzchni stawowych (całkowite lub częściowe) na skutek urazu (np. upadku).

Objawy:

- ostry ból w stawie,
- obrzęk,
- zniekształcenie stawu,
- ograniczenie ruchu w stawie.

Pierwsza pomoc:

- unieruchomienie kończyny,
- przewiezienie ratowanego do szpitala

Zasady unieruchamiania złamań i zwichnięć:

- złamaną kończynę unieruchamia się po delikatnym ustawieniu w pozycji fizjologicznej, zwichnięcie unieruchamia się bez próby nastawiania kończyny, czyli w pozycji zastanej,
- unieruchamia się miejsce złamania i dwa sąsiadujące stawy (np. przy złamaniu kości ramieniowej unieruchamia się staw barkowy i łokciowy); lub zwichnięty staw i dwie sąsiadujące kości długie (np.: przy zwichnięciu stawu kolanowego unieruchomienie obejmuje kość piszczelową i kość udową);
- do unieruchamiania wykorzystuje się wszystkie dostępne środki – szalik, chustkę trójkątną, deski itp.;
- rolę szyny unieruchamiającej może pełnić: dla kończyny górnej – klatka piersiowa, dla kończyny dolnej – druga, zdrowa kończyna;
- w przypadku podejrzenia złamania kręgosłupa - ratowanego można poruszać tylko w sytuacji niezbędnie koniecznej.

STŁUCZENIA I SKRĘCENIA STAWÓW

Stłuczenia i skręcenia to uszkodzenia tkanek miękkich wokół stawu wskutek doznanego urazu.

Objawy:

- ból o różnym nasileniu,
- obrzęk,
- krwawe podbiegnięcia,
- ograniczenie ruchu.

Pierwsza pomoc:

- położyć zimny okład (z altacetu, sody);
- unieruchomić staw;
- podać lek przeciwbólowy;
- przewieźć ratowanego do szpitala.

KRWAWIENIA Z NOSA

Krwawienie z nosa najczęściej występuje na skutek urazu. Niekiedy przyczyną krwawienia z nosa może być wzrost ciśnienia tętniczego krwi, nadmierny wysiłek fizyczny, choroby krwi lub wątroby, a także przyjmowanie leków zaburzających krzepnięcie krwi.

Pierwsza pomoc:

- posadź ratowanego z pochyloną głową (krew nie będzie spływała do tchawicy);
- sprawdź czy w nosie nie znajduje się ciało obce;
- poproś by ratowany wydmuchał nos i w przypadku niewielkiego krwawienia uciśnij miękką część nosa palcami przytrzymując 15 – 20 minut;
- na grzbiet nosa i kark przyłóż zimny okład (lód w torebce foliowej owinięty w ręcznik);
- obserwuj ratowanego;
- w przypadku masywnego krwotoku lub gdy krwawienie z nosa występuje równocześnie z urazem głowy lub szyi, bądź ratowany ma zaburzenia świadomości – wezwij pogotowie ratunkowe.

KRWOTOKI

U dorosłego człowieka ilość krwi krążącej w naczyniach (tętniczych, żylnych) wynosi 5 – 6 litrów. Nagła strata 1/3 objętości krwi krążącej prowadzi do wstrząsu, większa utrata krwi może doprowadzić nawet do śmierci. W wyniku uszkodzenia dużego naczynia krwionośnego dochodzi do masywnego krwawienia – krwotoku. W zależności od rodzaju uszkodzonego naczynia krwionośnego wyróżniamy:

- *krwotok tętniczy* – krew jasnoczerwona, wydobywa się z naczynia w sposób pulsujący,
- *krwotok żylny* – krew ciemnoczerwona (pozbawiona tlenu), wypływa jednostajnie,
- *krwotok miąższowy* - z uszkodzonych drobnych naczyń włosowatych.

KRWOTOK ZEWNĘTRZNY

Jeśli krew z uszkodzonego naczynia krwionośnego wydostaje się na zewnątrz ciała – mówimy o krwotoku zewnętrznym.

Pierwsza pomoc:

- zatamowanie krwawienia poprzez uciśnięcie palcami rany lub miejsca powyżej rany gdzie naczynie krwionośne biegnie w pobliżu kości, (aby zmniejszyć ilość traconej krwi i zapobiec wstrząsowi);
- założenie na ranę opatrunku uciskowego (gruba warstwa gazy zawinięta dosyć mocno bandażem) – jeśli opatrunek przesiąkł krwią, nie zdejmuj go, ale połóż twardy przedmiot (np. zwój opaski), dociśnij do rany zawijając dodatkowym bandażem;
- uniesienie zranionej części ciała;
- unieruchomienie najprostszym sposobem;
- wezwanie pogotowia ratunkowego.

OPARZENIA

Oparzenia powstają pod wpływem działania na skórę lub błony śluzowe wysokiej temperatury (gorącego, suchego powietrza, ognia, gorących przedmiotów, płynów, pary wodnej). Oparzenia wywoływane są też przez działanie promieni świetlnych, słonecznych, radioaktywnych, prądu, substancji chemicznych. ***Ciężkość stanu chorego zależy od:***

- wielkości powierzchni oparzonej,
- głębokości oparzenia,
- temperatury i czasu działania czynnika,
- miejsca oparzenia (twarz, brzuch, narządy płciowe),
- wieku.

Objawy:

1-szy stopień:

- zaczerwienienie, ból;

2-gi stopień:

- zaczerwienienie, ból,
- pęcherze wypełnione płynem;

3-ci stopień:

- zaczerwienienie, ból,
- pęcherze wypełnione płynem,
- martwica skóry lub/i głębokich tkanek (skóra koloru białego).
- W przypadku bardzo głębokiego oparzenia występuje zwęglenie tkanek

Pierwsza pomoc:

- dowiedz się, co spowodowało oparzenie, zlikwiduj przyczynę;
- odsuń lub zdejmij ostrożnie ubranie;
- w przypadku mniejszego oparzenia schładzaj oparzone miejsce zimną wodą przez 10 - 20 minut;
- po schłodzeniu miejsce oparzone ochroń opatrunkiem jałowym, nie przyklejaj w pobliżu oparzenia, plastra, jeśli są to palce – rozdziel je opatrunkiem;
- jeśli oparzenie jest rozległe lub oparzeniu uległo dziecko, starszy człowiek – wezwij pogotowie ratunkowe;
- oparzenia 2-go i 3-go stopnia wymagają wezwania pogotowia i leczenia szpitalnego;
- ratowanego nieprzytomnego z utrzymanym oddechem i krążeniem ułóż w pozycji bocznej ustalonej;
- w przypadku **oparzenia dróg oddechowych** (duszność, świszczący oddech) wezwij natychmiast pogotowie ratunkowe – u pacjenta bardzo szybko może wystąpić obrzęk górnych dróg oddechowych i uduszenie;
- jeśli jest to **oparzenie słoneczne** – ułóż ratowanego w chłodnym, zacienionym i przewiewnym miejscu. schładzaj oparzoną skórę wilgotnymi okładami lub kąpielą, podawaj chłodne płyny do picia, w przypadku pojawienia się pęcherzy – zawieź ratowanego do lekarza
- nie smaruj oparzonej skóry kremem, tłuszczem, maściami;
- nie przekłuwaj pęcherzy;
- chroń miejsce oparzone przed zakażeniem i urazami jałowym opatrunkiem;

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	995398
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik2.DOCX
Wersja pliku	1
Skrót pliku	79f4d0e7d8c3500ecdad4f89211ca2f3

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-26 14:52:36

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

*Załącznik nr 2 do Sposobów postępowania
w przypadku powstania pożaru, klęski
żywiolowej lub innego miejscowego
zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach*

Treść zgłoszenia przekazywanego do Straży Pożarnej (Policji) po zaistnieniu nadzwyczajnego zdarzenia

- 1. Podać imię, nazwisko, funkcję oraz nr telefonu zgłaszającego.**
- 2. Podać, gdzie i jakie zdarzenie miało miejsce (np. pożar, podłożenie ładunku wybuchowego, inne miejscowe zagrożenie).**
- 3. Krótki opis sytuacji na miejscu zdarzenia (w tym ilu kondygnacyjny jest budynek i na której kondygnacji ma miejsce zdarzenie).**
- 4. Czy występuje zagrożenie dla życia (podać ilość osób bezpośrednio zagrożonych).**
- 5. Czy występują inne zagrożenia (np. wybuchowe, promieniotwórcze)**
- 6. Jakie podjęto działania.**
- 7. Droga dojazdowa do miejsca zdarzenia (czy wystawiono regulację ruchu).**

UWAGA !

- 1. Zakończenie przyjęcia meldunku potwierdza przyjmujący stwierdzeniem „zgłoszenie przyjąłem”.**
- 2. Po zakończeniu rozmowy pozostajemy przy telefonie celem sprawdzenia wiarygodności zgłoszenia.**

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	995399
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik3.DOCX
Wersja pliku	1
Skrót pliku	edc28431e819e0c25afc5d94b754211f

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-26 14:53:23

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

Instrukcja postępowania na wypadek zagrożenia atakiem terrorystycznym

Ogólne zasady

Zwróć uwagę na to, co dzieje się wokół ciebie.

Co może być sygnałem ostrzegającym o niebezpieczeństwie?

- 1) rzucające się w oczy nietypowe zachowanie osób,
- 2) pozostawione bez opieki przedmioty: paczki, torby, pakunki,
- 3) samochody, a zwłaszcza furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach w pobliżu budynków,
- 4) nie dotykaj podejrzanych przedmiotów pozostawionych bez opieki,
- 5) powiadom stosowne służby (policję, straż miejską, administratora obiektu),
- 6) jeżeli dojdzie do akcji ewakuacyjnej lub ratowniczej, zastosuj się do poleceń osób kierujących operacją oraz do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach,
- 7) zachowaj spokój i bezpiecznie bez paniki opuść niebezpieczną strefę,
- 8) nie udawaj bohatera, reagowanie pozostaw profesjonalistom (policji, straży pożarnej, pogotowiu ratunkowemu).

Jak postępować w sytuacji zagrożenia atakiem bombowym

Jeżeli wiesz o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazłeś przedmiot niewiadomego pochodzenia i podejrzewasz, że może to być bomba lub inne niebezpieczne urządzenie, powinieneś to natychmiast zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie. Może to być najbliższa jednostka policji, straży miejskiej lub administrator obiektu.

Zawiadamiając policję podaj następujące informacje:

- 1) rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, podejrzany przedmiot),
- 2) treść rozmowy z osobą przekazującą informację o podłożeniu ładunku numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz czas połączenia opis miejsca i wygląd przedmiotu.

Jak się przygotować:

- 1) pomyśl, którędy w pośpiechu można się ewakuować z budynku (zgodnie ze Sposobami postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach),
- 2) zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte podczas wybuchu,
- 3) zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia,
- 4) pamiętaj o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków, nie pozostawiać własnego bagażu bez opieki.

Jak się zachować po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia bomby:

- 1) do czasu przybycia policji należy zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa,
- 2) po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją,
- 3) należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów,
- 4) przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia bomby użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy - być może uda się znaleźć przedmioty nieznanego pochodzenia,
- 5) podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać,
- 6) pomieszczenia ogólnodostępne sprawdzają osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji,
- 7) po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon,
- 8) po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu pracy należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery),
- 9) identyfikacją ładunku wybuchowego zajmują się wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji,
- 10) ciekawość jest niebezpieczna - jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem,
- 11) w przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie ratuj na siłę swojego samochodu (dotyczy to również innych cennych przedmiotów) - życie jest ważniejsze.

Jak postępować w przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki

Co powinno wzbudzić podejrzenia:

- 1) brak nadawcy,
- 2) brak adresu nadawcy,

3) przesyłka pochodzi od nadawcy lub miejsca, którego się nie spodziewamy.

Jeśli otworzyliśmy przesyłkę, a jej zawartość wydaje się podejrzana:

- 1) wyłączyć system wentylacji i klimatyzacji,
- 2) zamknąć okna.

Jeśli przesyłka wydaje ci się podejrzana, nie otwieraj jej:

- 1) umieścić tę przesyłkę w grubym worku plastikowym i szczelnie go zamknij,
- 2) worek ten umieścić w drugim grubym plastikowym worku, ten również szczelnie zamknij - zawiąż supeł i zaklej taśmą klejącą,
- 3) paczki nie przenoś, najlepiej, by pozostała na miejscu,
- 4) powiadom lokalny posterunek policji lub straż pożarną - służby te podejmują wszystkie niezbędne kroki w celu zabezpieczenia przesyłki.

Jeśli otworzyłeś paczkę, a jej zawartość wydaje się podejrzana:

- 1) nie naruszaj jej zawartości: nie rozsypuj, nie przenoś, nie dotykaj, nie wachaj, nie powoduj ruchu powietrza w pomieszczeniu,
- 2) zaklejony worek umieścić w drugim worku, zamknij go i zaklej,
- 3) dokładnie umyj ręce,
- 4) powiadom lokalną jednostkę policji lub straż pożarną i stosuj się do ich wskazówek,
- 5) po przybyciu właściwych służb stosuj się do ich zaleceń.

Jak postępować w przypadku skażeń biologicznych i chemicznych

Sygnal alarmu o skażeniach środkami chemicznymi lub biologicznymi nadawany jest: za pomocą syren (przez 3 minuty przerywany dźwięk - 10 sekund głos syreny, 25 sekund przerwy, 10 sekund syrena, 15 sekund przerwy...), za pośrednictwem radia, telewizji i radiowęzłów lub pojazdów wyposażonych w megafony.

Jeżeli jedziesz samochodem:

- 1) wyłącz dmuchawy i zamknij okna, włącz zamknięty obieg powietrza, słuchaj radia (najlepiej lokalnego) i stosuj się do poleceń służb ratowniczych,
- 2) pojedź do pierwszego zamieszkanego budynku i postępuj według wskazówek dla osób przebywających poza budynkiem

Jeżeli jesteś w budynku:

- 1) pozostań w budynku,

- 2) wpuść do niego zagrożonych przechodniów,
- 3) poinformuj innych pracowników o zagrożeniu,
- 4) zamknij drzwi i okna,
- 5) wyłącz klimatyzację i wentylatory, pozalepiaj wywietrzniki, pozamykaj wywietrzniki w ramach okiennych,
- 6) znajdź pomieszczenia bez okien,
- 7) unikaj przebywania w piwnicach i innych nisko położonych częściach budynku,
- 8) unikaj niepotrzebnego zużycia tlenu,
- 9) włącz radio lub telewizor (najlepiej stację lokalną).

Jeżeli jesteś poza budynkiem:

- 1) znajdź najbliższy zamieszkały budynek,
- 2) w miarę możliwości poruszaj się prostopadle do kierunku wiatru, chroń drogi oddechowe (np. oddychaj przez chusteczkę do nosa),
- 3) umyj dokładnie twarz, włosy i ręce, oczyść oczy i uszy,
- 4) w przypadku kontaktu z niebezpiecznymi substancjami, zostaw odzież wierzchnią i obuwie przed budynkiem.

Jeżeli doszło do skażenia:

- 1) nie dotykaj i nie wężaj podejrzanych przedmiotów, nie sprzątaj proszku, nie ścieraj cieczy,
- 2) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryj ją np. kocem,
- 3) pozamykaj okna oraz drzwi i wyłącz klimatyzację, nie dopuść do przeciągów,
- 4) opuść pomieszczenie i nie wpuszczaj do niego innych osób,
- 5) umyj dokładnie ręce wodą i mydłem,
- 6) zdejmij ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włóż do plastikowego worka,
- 7) umyj się pod prysznicem,
- 8) po kontakcie z podejrzanymi substancjami nie jedz, nie pij i nie pal,
- 9) wszystkie osoby, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej, powinny się zgłosić na policję.

Jeżeli doszło do skażenia pomieszczeń aerozolami:

- 1) wyłącz wentylatory i klimatyzację w całej okolicy,
- 2) zamknij okna i drzwi, opuść pomieszczenie,
- 3) wyłącz klimatyzację w budynku,
- 4) sporządź listę wszystkich obecnych osób i udostępnij ją policji.

Jak postępować w przypadku znalezienia się w grupie zakładników

Rób, co ci każą. Nie graj bohatera i nie stawiaj oporu. Dyskutowanie z napastnikami lub bunt mogą tylko pogorszyć sytuację. Twoim zadaniem powinno być przetrwanie. Czekaj na akcję wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej.

Jeśli znalazłeś się wśród zakładników:

- 1) staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych),
- 2) bądź spokojny, naturalny, znajdź postawę pośrednią między agresją a pasywnością i uległością,
- 3) nie bądź „utrapieniem” dla napastników (bunt, dyskutowanie, silne reakcje emocjonalne),
- 4) pamiętaj, że sytuacja może trwać długo - postaraj się rozwinąć u siebie potrzebę przetrwania,
- 5) nie rób gestów zwracających uwagę porywaczy,
- 6) nie zadawaj pytań, nie patrz w oczy terrorystom, bądź im posłuszny bez dyskusji, siedź spokojnie na miejscu,
- 7) pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz wstać lub otworzyć torbę,
- 8) na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste,
- 9) usuń (wyrzuć) wszelkie oznaki władzy, zajmowania ważnej pozycji,
- 10) zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia - może to pomóc władzom w uwolnieniu pozostałych zakładników oraz identyfikację porywaczy przy aresztowaniu.

Jak postępować w trakcie operacji antyterrorystycznych

Staraj się uspokoić, akcja zawsze wywołuje zamieszanie i panikę, ludzie są w szoku:

- 1) nie uciekaj, połóż się na podłodze i spróbuj znaleźć jakąś osłonę, trzymaj ręce na głowie do końca operacji,
- 2) słuchaj rozkazów i instrukcji grupy antyterrorystycznej i nie zabieraj jej czasu na zadawanie zbędnych pytań,
- 3) nie trzymaj oczu w wypadku użycia gazów łzawiących,
- 4) w razie strzelaniny połóż się na ziemi lub schowaj się za jakimś przedmiotem,
- 5) nie uciekaj z obiektu, dopóki nie zostanie wydany rozkaz wyjścia - możesz zostać wzięty za terrorystę,
- 6) w chwili wyzwolenia wychodź jak najszybciej, nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru,
- 7) spróbuj się zidentyfikować (przedstawić), bądź jednak przygotowany na ostre traktowanie ze strony ekipy ratunkowej - dopóki nie zostaniesz formalnie zidentyfikowany jako jeden z zakładników, jesteś potencjalnie jednym z porywaczy.

Jak przygotować Urząd do nagłego zdarzenia

Środowisko urzędników jest równie narażone na akty terrorystyczne, jak pojedyncze osoby. Władze samorządowe powinny planować zachowanie i procedury awaryjne na wypadek zagrożeń. Od tego zależy nie tylko bezpieczeństwo pracowników, ale również przetrwanie urzędu. Pracownicy muszą wiedzieć, jak postępować w przypadku niebezpieczeństwa. Zastanawianie się, co robić, jest Twoim zadaniem, zanim znajdziesz się w obliczu kryzysu.

Co należy zrobić:

- 1) przechowywać listy numerów kontaktowych pracowników, tak by można było nawiązać z nimi lub z ich rodzinami najszybszy kontakt,
- 2) posiadać na miejscu i znać Sposoby postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach,
- 3) ćwiczyć zaplanowane procedury z pracownikami,
- 4) regularnie kopiować dane z komputerów i przechowywać je poza siecią komputerową,
- 5) ubezpieczyć się w celu minimalizacji strat personelu i klientów.

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	995400
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik4.DOCX
Wersja pliku	1
Skrót pliku	4558df29bf1ae098f821a29232344d6d

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-26 14:54:01

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

Załącznik nr 4 do Sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach

SYGNAŁY ALARMOWE

RODZAJ ALARMU	SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMÓW			
	AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY	ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU		
		Urządzenia nagłaśniające	Media elektroniczne	Operatorzy telekomunikacyjni
ALARM POWIETRZNY Wizualny sygnał alarmowy Znak czerwony w kształcie kwadratu	SYRENY 1 minuta Dźwięk ciągle modulowany	Stałe 	Programy telewizyjne 	Wiadomości sms
	INNE ŹRÓDŁA DŹWIĘKÓW Sekwencja Sygnał 3 sekundy Przerwa 1 sekunda	Ruchome 	Programy radiowe 	Wiadomości e-mail
ODWOŁANIE ALARMU POWIETRZNEGO 3 minuty Dźwięk ciągle	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! UWAGA! Odwołuję alarm powietrzny dla.....			
ALARM O SKAŻENIACH Wizualny sygnał alarmowy Znak czarny w kształcie trójkąta	SYRENY Dźwięk przerywany modulowany	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! Ogłaszam alarm o skażeniach..... (podać rodzaj skażenia) dla.....		
	INNE ŹRÓDŁA DŹWIĘKÓW Sekwencja Sygnał 1 sekunda Przerwa 1 sekunda	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! Ogłaszam alarm o skażeniach..... (podać rodzaj skażenia) dla.....		
ODWOŁANIE ALARMU O SKAŻENIACH 3 minuty Dźwięk ciągle	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! Odwołuję alarm o skażeniach dla.....			

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

RODZAJ KOMUNIKATU	SPOSÓB OGŁOSZENIA KOMUNIKATU
UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU SKAŻENIAMI	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! Osoby znajdujące się na terenie..... około godz..... min..... może nastąpić skażenie..... (podać rodzaj skażenia) w kierunku..... (podać kierunek).
ODWOŁANIE KOMUNIKATU	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu..... (rodzaj skażenia) dla.....
UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU ZAKAŻENIAMI	Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
UPRZEDZENIE O KLĘSKACH ŻYWIOŁOWYCH	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców.
ODWOŁANIE KOMUNIKATU	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: UWAGA! UWAGA! Odwołuję alarm o klęskach..... dla.....

*Załącznik nr 4 do Sposobów postępowania
w przypadku powstania pożaru, klęski
żywiolowej lub innego miejscowego
zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach*

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	995401
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik5.DOCX
Wersja pliku	1
Skrót pliku	c0867f0b49ffda8c94d2b1db0d1caef2

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-26 14:54:36

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

*Załącznik nr 5 do Sposobów postępowania
w przypadku powstania pożaru, klęski
żywiolowej lub innego miejscowego
zagrożenia dla Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach*

Wykaz telefonów alarmowych

999	Pogotowie Ratunkowe,
998	Straż Pożarna,
997	Policja,
994	Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne,
993	Pogotowie Ciepłownicze,
992	Pogotowie Gazowe,
991	Pogotowie Energetyczne,
987	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
986	Straż Miejska,
112	Telefon Ratunkowy (tylko z telefonu komórkowego),

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	995402
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik6.DOCX
Wersja pliku	1
Skrót pliku	a0de8ee29fc7a1bace09bc1374375cbe

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-26 14:55:04

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

Załącznik nr 6 do Sposobów postępowania
w przypadku powstania pożaru, klęski żywiołowej
lub innego miejscowego zagrożenia dla Urzędu
Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego
w Kielcach

**Informacja w zakresie ewakuacji pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach
(ewakuacja w dniu godz.)**

Lp.	Nazwa departamentu/równorzędnej komórki organizacyjnej	Liczba pracowników ogółem	Liczba pracowników obecnych w dniu ewakuacji	Liczba pracowników ewakuowanych	Liczba interesantów/ innych osób przebywających w departamencie/ równorzędnej komórce organizacyjnej (ewakuowanych)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
	Razem				

VERTE

Podać przyczynę ewentualnych różnic w stanie osobowym pomiędzy liczbą pracowników obecnych w dniu ewakuacji (tabela 4), a ewakuowanych (tabela 5):

.....

.....

.....

.....

.....
podpis kierującego ewakuacją
(lub osoby zastępującej)

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	995403
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik7.DOCX
Wersja pliku	1
Skrót pliku	557a39f9b2ee6c795f7825d6358d4a8b

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-26 14:55:41

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

**Informacja departamentu/równorzędnej komórki organizacyjnej
w zakresie ewakuacji pracowników (ewakuacja w dniu godz.....)**

Nazwa departamentu/równorzędnej komórki organizacyjnej	Liczba pracowników ogółem	Liczba pracowników obecnych w dniu ewakuacji	Liczba pracowników ewakuowanych	Liczba interesantów/ innych osób przebywających w departamencie/równorzędnej komórce organizacyjnej (ewakuowanych)

Podać przyczynę ewentualnych różnic w stanie osobowym pomiędzy liczbą pracowników obecnych w dniu ewakuacji, a liczbą pracowników ewakuowanych:

.....

.....

.....

.....
podpis dyrektora departamentu/kierownika
równorzędnej komórki organizacyjnej
(*lub osoby zastępującej)

* - w przypadku komórek organizacyjnych, których dyrektorzy/kierownicy usytuowani są w innych budynkach niż C2, a część pracowników komórki, którą nadzorują pracuje w budynku C2 powyższą informację wypełnia i podpisuje pracownik wskazany przez dyrektora/kierownika danej komórki organizacyjnej.

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	OK-I.120.48.2021
Identyfikator pliku	995404
Nazwa pliku	KW_72703_OK_plik8.DOCX
Wersja pliku	1
Skrót pliku	5e24480481d23584a92e238b14db4cfe

Wydrukował(a): Lidia Skrzeczyna OK-I

Data wydruku: 2021-03-26 14:56:27

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2021-03-26 14:41:52

Numer certyfikatu: 207592760685816657983829015115699210201883851779

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.